

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอดอนพุด
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๗)

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๔ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของอำเภอให้ถูกต้องตรงกับปัญหาของเกษตรกร องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยใช้ขบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในลักษณะการทำประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร แล้วนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการ ซึ่งจะมีผลถึงการใช้งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพตรงความต้องการที่สามารถนำไปแก้ปัญหาของชุมชนได้

ผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดอนพุด ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอดอนพุดฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกตำบลที่จะพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพต่อไป

เกษตรอำเภอดอนพุด

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญตาราง	ง-จ
สารบัญรูป	ฉ-ช
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๓
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๖
๓.๒ ฤดูกาล	๖
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๗
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๘
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๙
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๙
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๐
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๑
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๓
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๔
๖.๔ การศึกษา	๑๔
๖.๕ สาธารณสุข	๑๕
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๕
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๖
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอดอนพุด	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๐
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๒๐
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดอนพุด	
๑. แนวทางการพัฒนา	๖๐
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๐
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๐
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๒
๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๖๓
บรรณานุกรม	๖๕
ภาคผนวก	๖๖
โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘	๖๗
โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๖๙
โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด	๗๐
โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	๗๒
โครงการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าว	๗๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗	๗
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕	๘
ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอ ดอนพุด จังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๗	๑๒
ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๒
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง	๑๒
ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๓
ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอดอนพุด	๑๔
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๖
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๘
ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๘
ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๙
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๙
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๙
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๙
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๑
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๒
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๓
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอดอนพุด	๒๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๔
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๔
ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๕
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด	๒๗
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลดงเตงาว(กลุ่มโคกโพธิ์สามัคคี)	๒๘
ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ชาวดงเข้มแข็ง ตำบลดงเตงาว	๒๙
ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๐
ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๓
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๕
ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๖
ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๙
ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๑
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๒
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๓
ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๔
ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๕
ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดฝักสด ปี ๒๕๖๗ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๘
ตารางที่ ๔๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕๐
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๔๑
ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕๒
ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตพริกสด ปี ๒๕๖๗ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕๕
ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕๖
ตารางที่ ๔๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
ตารางที่ ๔๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๕๘

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอดอนพุด	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอดอนพุด	๓
ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอดอนพุด	๕
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอดอนพุด	๖
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗	๗
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๘
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางระหว่างตำบล อำเภอดอนพุด	๙
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอดอนพุด	๑๐
ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอดอนพุด	๑๑
ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๓
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอดอนพุด	๑๔
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด	๑๗
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด	๑๗
ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอดอนพุด	๑๘
ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด	๒๐
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอดอนพุด	๒๑
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอดอนพุด	๒๒
ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด	๒๒
ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๖
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอดอนพุด	๓๐
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอดอนพุด	๓๑
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุด	๓๑
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุด	๓๒
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุด	๓๒
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุด	๓๓
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด	๓๔
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอดอนพุด	๓๔
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด	๓๕
ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด	๓๕
ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด	๓๖
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด	๓๖
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอดอนพุด	๓๘
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดอนพุด	๓๙
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอดอนพุด	๔๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๒
ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๒
ภาพที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด	๔๓
ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด	๔๔
ภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด	๔๔
ภาพที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๕
ภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๘
ภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๙
ภาพที่ ๔๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด	๔๙
ภาพที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด	๕๑
ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด	๕๒
ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพริกสดในอำเภอดอนพุด	๕๔
ภาพที่ ๔๗ แสดงวิธีการตลาดพริกสด อำเภอดอนพุด	๕๕
ภาพที่ ๔๘ แสดงแหล่งรับซื้อพริกสด อำเภอดอนพุด	๕๖

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

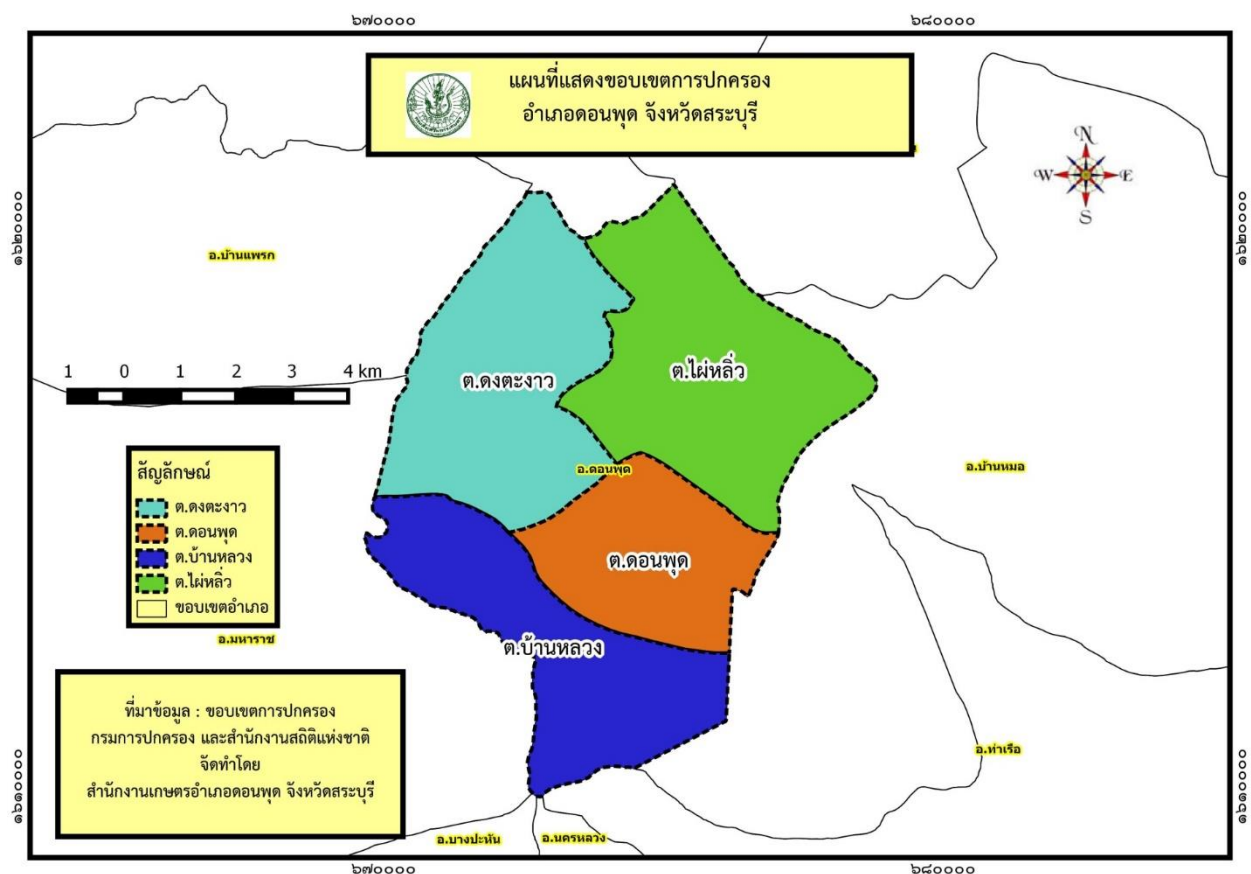
สภาพทั่วไปของอำเภอ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก อยู่ห่างจากจังหวัดสระบุรี โดยทางหลวงแผ่นดินสาย จังหวัดสระบุรี – อ่างทอง ระยะทางประมาณ ๔๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๕๘.๗๑๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๗,๘๖๕ ไร่

๑.๒. อาณาเขตติดต่อ

อำเภอดอนพุด มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี และอำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง และอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอหนองโดนและอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอมหาราชและอำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอดอนพุด

(ที่มา : กรมการปกครอง และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ,พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น เทศบาลตำบลดอนพุท ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว ๑ แห่ง ตำบล ๔ ตำบล และหมู่บ้าน ๒๘ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลจำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล หมู่ที่	ตำบลดอนพุท	ตำบลบ้านหลวง	ตำบลไผ่หลิว	ตำบลดงตะงาว
๑	หนองกระทะ	บ้านหลวง	ไผ่หลิว	โคกโพธิ์
๒	ดอนพุท	บ้านหลวง	ป่าไผ่	โคกโพธิ์
๓	ดอนพุท	บ้านหลวง	บ้านรี	แม่หนอง
๔	ดอนพุท	บ้านหลวง	ทางชะโด	ท่ากระทุ่ม
๕	ดอนพุท	หนองมน	หลังคาแดง	ดอนทอง
๖		หนองมน	อ้อมแก้ว	ท่ากระแซ
๗		หนองมน	สมอลน	ดอนทอง
๘				ดอนทอง
๙				ดอนทอง

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ดอนพุท	๖,๒๔๕	-	๑	๕	๘๒๙
บ้านหลวง	๘,๓๖๔	-	-	๗	๕๙๖
ไผ่หลิว	๑๐,๘๗๑	-	-	๗	๔๗๐
ดงตะงาว	๑๐,๒๙๖	๑	-	๙	๖๗๘
รวม	๓๕,๗๗๖	๑	๑	๒๘	๒,๕๗๓

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๘)

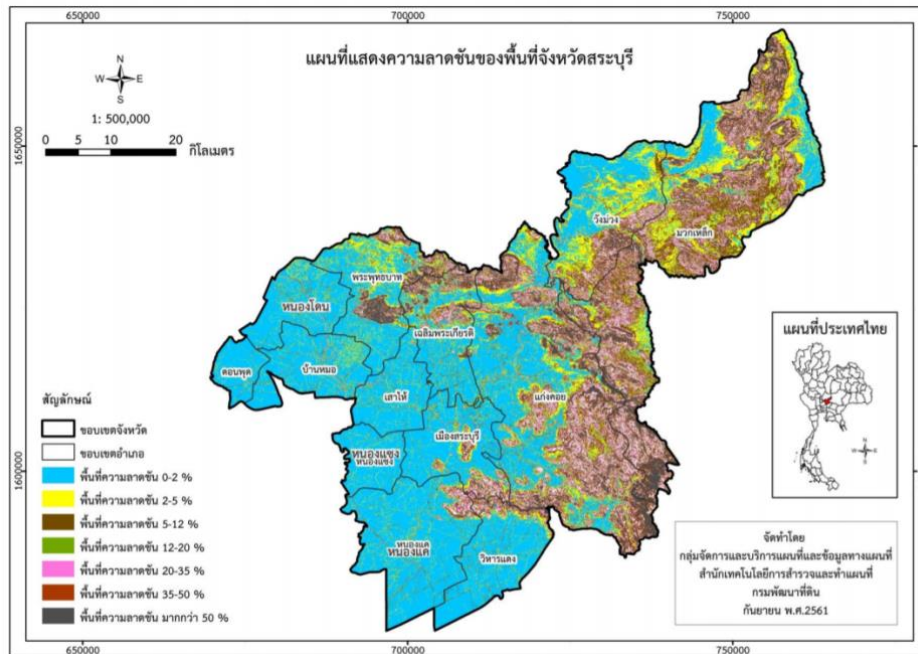
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอตอนพุทธ ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ และที่ราบสูง

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอตอนพุทธ มีพื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ การกระจายตัวของพื้นที่เป็นแบบต่อเนื่อง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอตอนพุทธ

(ที่มา <http://www.lddsevice.org/services/fileproject>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอตอนพุทธ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด

ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

ชุดดิน : ชุดดินโคกกระเทียม (Khok Krathiam Series: Kk)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีน้ำตาลมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว

ปัญหา : ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินสิงห์บุรี (Sing Buri: Sin)

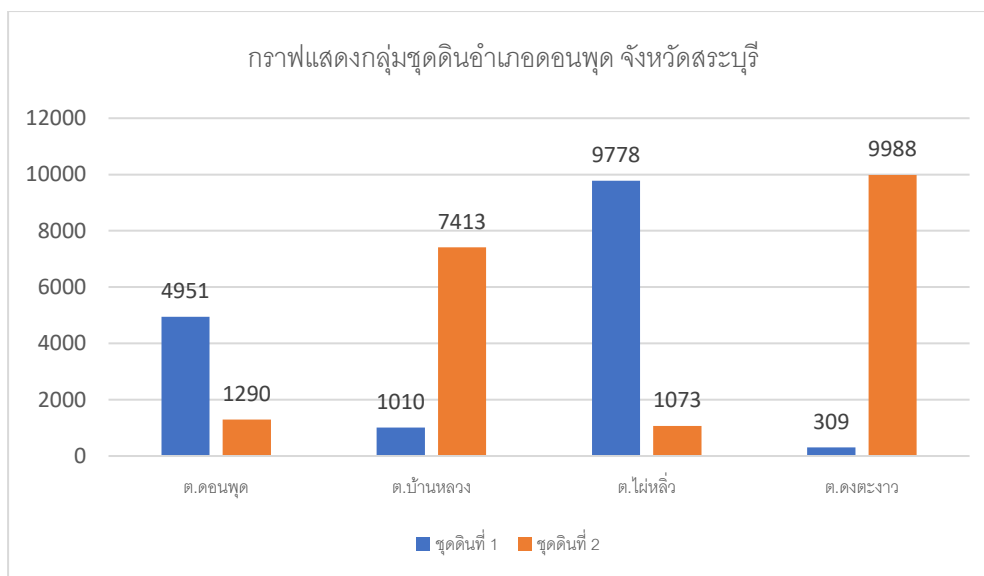
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งแฉะและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอดอนพุด ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด ซึ่งพัดประจำเป็นฤดูกาล โดยพัดจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอิทธิพลทำให้อำเภอดอนพุด มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป ทั้งนี้อำเภอดอนพุด มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู (Tropical Savanna Climate, Aw) โดยจะมีฝนน้อยแห้งแล้งในช่วงฤดูหนาว อุณหภูมิค่อนข้างสูงในฤดูร้อน และมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จากการพัดผ่านของลมมรสุม

๓.๒ ฤดูกาล

- แบ่งอุณหภูมิตามช่วงฤดูกาล ๓ ฤดูกาล ดังนี้

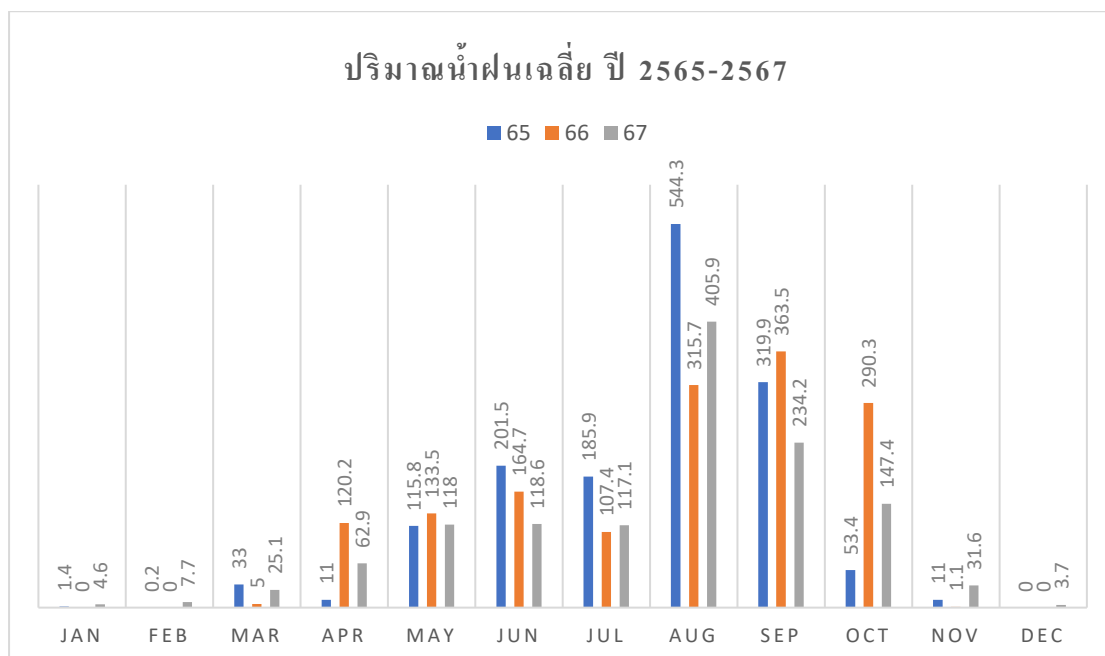
๑) ฤดูร้อน เป็นช่วงสั้นๆในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนที่สุดของปีจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้อาจเกิดพายุฤดูร้อนในบางพื้นที่ โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส

๒) ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามัน ทำให้เกิดฝนตกในระหว่างเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนตุลาคม โดยมีอิทธิพลของร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนเสริมปริมาณน้ำฝนในช่วงปลายฤดูฝน โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๘ - ๓๒ องศาเซลเซียส

๓) ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดผ่านผืนแผ่นดินใหญ่ของจีน ทำให้ลมเย็นและแห้งปรากฏชัดเจนในระหว่างปลายเดือนตุลาคม - ต้นเดือนมีนาคม ช่วงเวลานี้อากาศเย็นและฝนตกน้อยมากเป็นช่วงฤดูแล้งของอำเภอดอนพุด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐ - ๒๘ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอดอนพุด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๑๓๓.๖ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน กรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม โดยมีปริมาณ ๔.๖ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๓๔.๒ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๘)

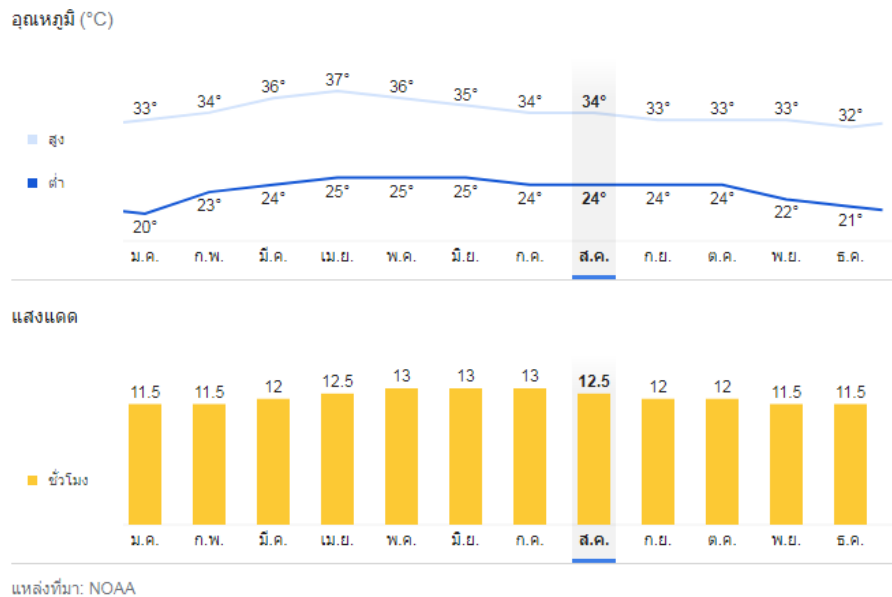
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๖
๒	กุมภาพันธ์	๗.๗
๓	มีนาคม	๒๕.๑
๔	เมษายน	๖๒.๙
๕	พฤษภาคม	๑๑๘
๖	มิถุนายน	๑๑๘.๖
๗	กรกฎาคม	๑๑๗.๑
๘	สิงหาคม	๑๕๕.๙
๙	กันยายน	๒๓๔.๒
๑๐	ตุลาคม	๑๔๗.๔
๑๑	พฤศจิกายน	๓๑.๖
๑๒	ธันวาคม	๓.๗
	รวม	๑,๐๒๖.๘
	เฉลี่ย/ปี	๘๕.๕๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอดอนพุด มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๕ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

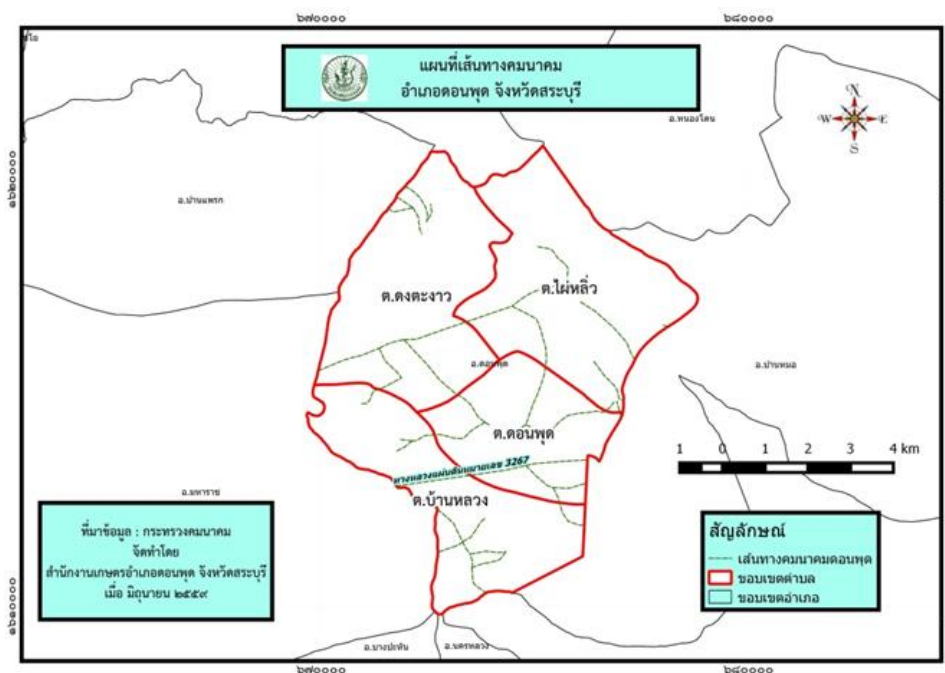

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา : NOAA, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอดอนพุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๐	๓๐	๒๕
กุมภาพันธ์	๒๓	๓๔	๒๘.๕
มีนาคม	๒๔	๓๖	๓๐
เมษายน	๒๕	๓๗	๓๑
พฤษภาคม	๒๕	๓๖	๓๐.๕
มิถุนายน	๒๕	๓๕	๓๐
กรกฎาคม	๒๔	๓๔	๒๙
สิงหาคม	๒๔	๓๔	๒๙
กันยายน	๒๔	๓๓	๒๘.๕
ตุลาคม	๒๔	๓๓	๒๘.๕
พฤศจิกายน	๒๒	๓๓	๒๗.๕
ธันวาคม	๒๑	๓๒	๒๖.๕

ที่มา : NOAA พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอดอนพุท เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๙)

แหล่งที่ ๑ อยู่ในตำบลดงตะงาว เรียกว่า คลองตาเมฆ ต้นคลองอยู่ที่ตำบลโง้งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ไหลผ่าน หมู่ ๑,๒,๔ ตำบลดงตะงาว และ หมู่ ๕,๖,๗ ตำบลหนองมน เกษตรกรใช้แหล่งน้ำแห่งนี้เพื่อการเกษตร และเป็นน้ำใช้ในครัวเรือน

แหล่งที่ ๒ อยู่ในตำบลหนองมน เรียกว่า คลองหนองมน คลองนี้แยกมาจากแม่น้ำป่าสัก ไหลผ่านหมู่ ๑ – ๗ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี คลองสายนี้จะมีน้ำไหลตลอดปี

แหล่งที่ ๓ อยู่ในตำบลดงตะงาว เรียกว่า คลองแม่หนอง ต้นคลองอยู่ที่ตำบลโง้งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี แยกมาจากโครงการชลประทานโคกกระเทียม เกษตรกรใช้แหล่งน้ำแห่งนี้เพื่อการเกษตร

แหล่งที่ ๔ อยู่ในตำบลบ้านหลวง เรียกว่า คลองลพบุรี ต้นคลองอยู่ที่ทุ่งบางกุ่ม อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) คลองชัยนาท - ป่าสัก เป็นคลองชลประทานสายใหญ่ ซึ่งรับน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยามาบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยอยู่ในความดูแลของโครงการชลประทานเริงราง มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ดังนี้

- คลอง ๒๓ ขวา (๒๓R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลสร้างโคก อำเภอบ้านหมอ ไหลผ่านอำเภอบ้านหมอ ถึงตำบลดอนพุท อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

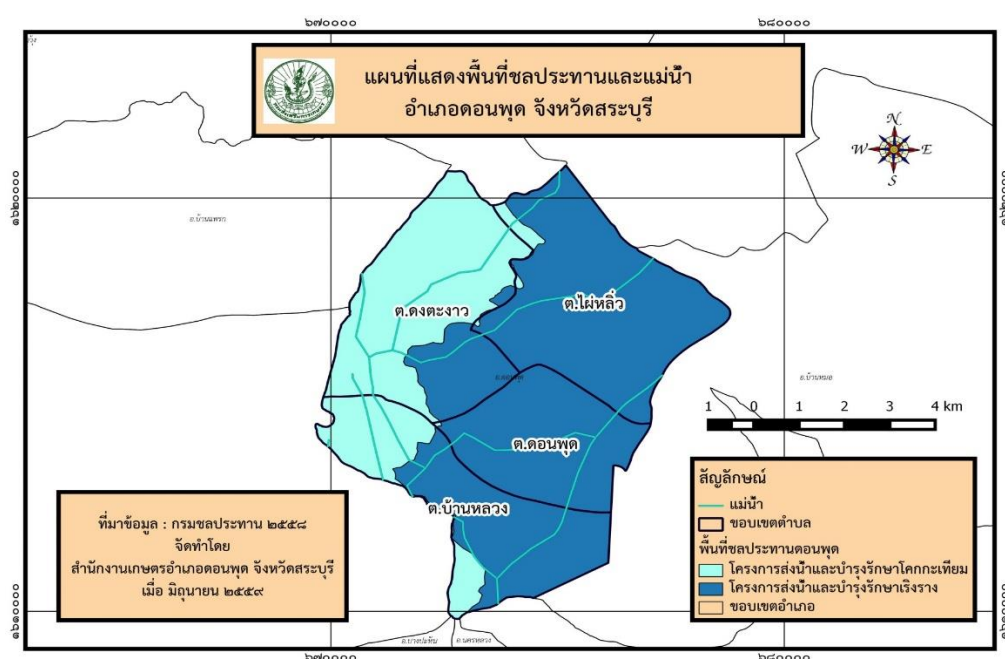
- คลอง ๒๔ ขวา (๒๔R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไหลผ่านตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผ่านตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

- คลอง ร.๗ ซ เดินเรียกคลองเริงราง ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบางโหนด จะไหลผ่านตำบลบ้านหม้อ โคกใหญ่ ไร่ขวาง จนมาถึงอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เกษตรกรใช้เพื่อการเกษตรและใช้อุปโภคบริโภค

๒) โครงการชลประทานโคกกระเทียม ต้นน้ำไหลจากตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดลพบุรี ผ่านทาง ตำบลดงตะกั่ว ถึงตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยอยู่ในความดูแลของโครงการส่งน้ำโคกกระเทียม มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ดังนี้

- คลอง ๓ ซ้าย ๒๑ ขวา ต้นทางจากตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผ่านทาง อบต.ดงตะกั่ว ตำบลบ้านหลวง จังหวัดสระบุรี

- คลอง ๒ ซ้าย ๒๑ ขวา ต้นทางจากตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัด ลพบุรี แยกไปยัง หมู่ ๙ ตำบลดงตะกั่ว ถึงหมู่ ๔ ตำบลดงตะกั่ว จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอดอนพุด
(ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอดอนพุด ประชากรมีอาชีพหลัก คือ การทำนา มีพื้นที่การเกษตร ๒๖,๐๐๐.๕๐ ไร่ (ร้อยละ ๘๓.๒๗ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๗) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๖๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๑๓ กลุ่ม สมาชิก ๓๑๓ ราย

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอดอนพุด ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
ดอนพุด	๕,๓๒๒	๕,๒๗๘	-	-	-	๕	๒๐	๕	๕,๓๐๘
บ้านหลวง	๔,๘๐๙	๔,๗๕๓	-	-	-	๑๐	๙	๒๓	๔,๗๙๕
ไผ่หลิว	๘,๔๒๑	๘,๓๔๐	-	-	-	๗	๒	๕	๘,๓๕๔
ดงตะกาว	๗,๔๔๖	๗,๓๕๓	-	-	-	๑๕	๑๒	๒๑	๗,๔๐๑
พื้นที่รวม	๒๕,๙๙๘	๒๕,๗๒๔	-	-	-	๓๗	๔๓	๕๔	๒๕,๘๕๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ดอนพุด	๑	-	-	-	-	-	-	-	-
บ้านหลวง	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	-
ไผ่หลิว	๖	๑๕	-	-	-	๕๐	๕๐	-	-
ดงตะกาว	๕	๕๐	-	-	-	๕๐	๗๕๐	-	-
รวมทั้งหมด	๑๓	๗๕	-	-	-	๑๐๐	๘๐๐	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์-.....แห่ง คือ-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ

ชื่อฟาร์มเซนทราโก ที่ตั้ง หมู่ ๔ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
ดอนพุด	-	-	-	-	-	-	-
บ้านหลวง	-	-	-	-	-	-	-
ไผ่หลิว	๔	-	-	-	๔	-	-
ดงตะกาว	๔	-	-	-	๒	-	-
รวมทั้งหมด	๗	-	-	-	๕	-	-

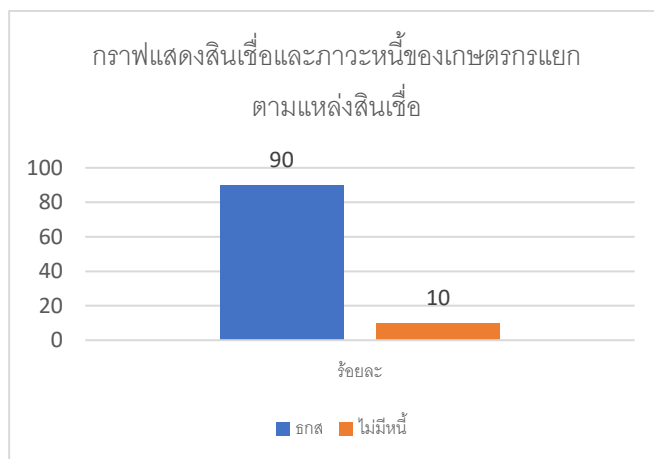
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรอำเภอดอนพุด ไม่ตกเกณฑ์ จปฐ ซึ่งรายได้บุคคลเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๑๕,๕๘๒ บาท/คน/ปี รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๖,๖๑๙ บาท/ปี รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย ๒๑,๖๑๗ บาท/ปี รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย ๙๘,๔๕๓ บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๖)

๓) สินเชื่อและภาระหนี้สินของเกษตรกร

ภาระหนี้สินเกษตรกรอำเภอดอนพุด เป็นหนี้อยู่กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ร้อยละ ๙๐ และอีกร้อยละ ๑๐ ไม่เป็นหนี้

ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื่อและภาระหนี้ของเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระบุรี /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๒๕๕,๖๒๗ ล้านบาท เทียบกับปี ๒๕๖๑ มีมูลค่า เท่ากับ ๒๔๖,๖๙๔ ล้านบาท ลดลง ๘,๙๓๓ ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๓๓๖,๓๙๓ บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ที่มีรายได้/คน/ปี ๓๒๕,๖๕๓ บาท จำนวน ๑๐,๗๔๐ บาท อยู่ลำดับที่ ๑๐ ของประเทศและเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคกลางตอนบน มูลค่าเศรษฐกิจ ๔ ลำดับแรก ได้แก่ ๑. ภาคอุตสาหกรรม ๒. ภาคการค้า (สาขาขายส่งขายปลีก) ๓. ภาคบริการ (การไฟฟ้า แก๊สและการประปา) ๔. ภาคการเกษตร จากอัตราการขยายตัว พบว่า สาขาอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาประจำปี (หน่วย:ล้านบาท)

รายการ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๑๒,๕๒๕	๑๓,๒๗๐	๑๓,๓๖๘
ภาคบริการ	๖๕,๙๕๓	๖๘,๐๑๖	๗๐,๒๒๗
ภาคอุตสาหกรรม	๑๕๗,๒๗๖	๑๖๕,๔๐๘	๑๗๒,๐๓๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๓๕,๗๕๓	๒๔๖,๖๙๔	๒๕๕,๖๒๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๓๑๒,๓๕๘	๓๒๕,๖๕๓	๓๓๖,๓๙๓

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๖-๗๐, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๕๖๔

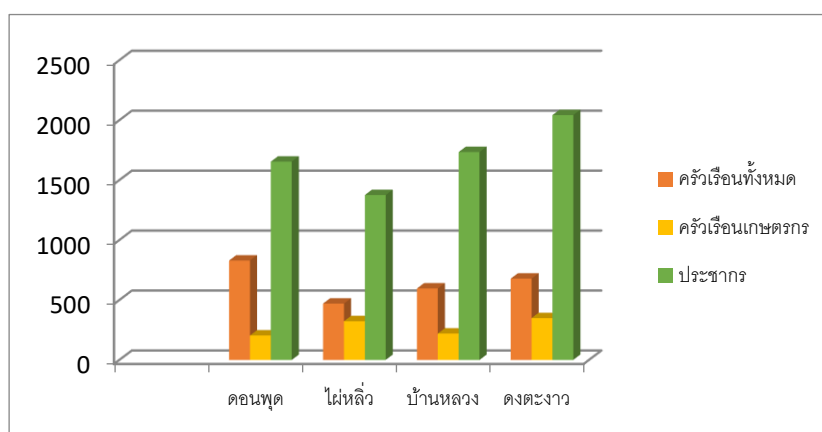
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอดอนพุด มีประชากรทั้งสิ้น ๖,๘๐๕ คน จำนวนครัวเรือน ๒,๕๗๓ ครัวเรือน เป็นชาย ๓,๓๑๑ คน หญิง ๓,๔๙๔ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอดอนพุด

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ดอนพุด	๘๒๙	๒๐๔	๘๔๒	๘๑๒	๑,๖๕๔
๒	ไผ่หลิว	๔๗๐	๓๒๓	๖๕๘	๗๑๗	๑,๓๗๕
๓	บ้านหลวง	๕๙๖	๒๒๐	๘๓๙	๘๙๕	๑,๗๓๔
๔	ดงตะงาว	๖๗๘	๓๔๙	๙๗๒	๑,๐๗๐	๒,๐๔๒
รวม		๒,๕๗๓	๑,๐๑๘	๓,๓๑๑	๓,๔๙๔	๖,๘๐๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอดอนพุด มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๗ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๓ แห่ง คือ

- ๑.๑ ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด
- ๑.๒ ศูนย์เด็กเล็กตำบลบ้านหลวง
- ๑.๓ ศูนย์เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ๓ แห่ง คือ

- ๒.๑ โรงเรียนอนุบาลดอนพุด (พัฒนดงราษฎร์บำรุง)
- ๒.๒ โรงเรียนวัดดอนทอง (ราษฎร์ร่วมจิต)
- ๒.๓ โรงเรียนวัดช้าง

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น-..... แห่ง คือ

- ๓.๑-.....

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ

- ๔.๑ โรงเรียนดอนพุดวิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๖ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์-.....แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....๑.....แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๒ แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....-.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๓ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๑ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๑๕ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑๐ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๘๐ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภอตอนพุด นับถือศาสนาพุทธทั้งอำเภอ ประมาณร้อยละ ๑๐๐

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีกำฟ้า เป็นงานบุญพื้นบ้านอย่างหนึ่งของชาวไทยพวนโดยเชื่อกันว่า เมื่อได้มีการทำบุญประกอบพิธีกรรมตั้งบายศรีและประกาศขอพรจากเทวดาผู้รักษาผาฟ้า แล้วเทวดาจะบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล สาเหตุที่เกิดประเพณีกำฟ้า เพราะชาวไทยพวนมีอาชีพทำนาจึงมีวิถีชีวิตผูกพันกับฟ้า ไม่กล้าทำให้ฟ้าพิโรธเพราะกลัวว่าฟ้าจะไม่ตกต้องตามฤดูกาล หรือฟ้าจะผ่าคนตาย เพื่อผีฟ้าเทวดามีความพึงพอใจ ยังเป็นการแสดงความขอบคุณผีฟ้าที่ประทานฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ซึ่งหมายถึงความชุ่มชื้น ความอุดมสมบูรณ์ ความมีชีวิตของคน สัตว์และพืชต่างๆ จึงเกิดเป็นประเพณีกำฟ้าขึ้น แต่เดิมวันกำฟ้าถือกำหนดเอาวันที่มีผู้ได้ยินเสียงฟ้าร้องครั้งแรกในเดือน ๓ เป็นวันเริ่มประเพณีกำฟ้า เพราะเชื่อกันว่าเป็นวันที่ฟ้าเปิดประตูน้ำ แต่การยึดถือในวันดังกล่าวมักมีข้อผิดพลาดเกิดการโต้แย้ง กัน เนื่องจากบางคนไม่ได้ยินเสียงฟ้าร้อง ต่อมาได้กำหนดเอาวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันเตรียมงาน วันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันกำฟ้า สัตว์เลี้ยงที่เคยใช้งานก็จะให้หยุดการทำงาน ในวันนี้ถ้าใครทำงานชาวไทยพวนเชื่อว่าจะเกิดพิบัติต่างๆ ฟ้าจะลงโทษโดยถูกฟ้าผ่า ห้ามไม่ให้พูดคำหยาบคาย ในช่วงเวลากำฟ้าผู้สูงอายุในครอบครัวจะคอยฟังฟ้าร้อง เพื่อพยากรณ์ความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน โดยปัจจุบันยังถือปฏิบัติกันที่ตำบลไผ่หลัว อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

- ประเพณีสารท เทศกาลทำบุญในวันสิ้นเดือน ๑๐ โดยนำพืชพรรณธัญญาหารแรกเก็บเกี่ยวมาปรุงเป็นข้าวทิพย์ และข้าวมธุปายาสถวายพระสงฆ์ จะตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี งานบุญประเพณี

สารทเป็นการแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบรรพชนผู้มีพระคุณ เพราะเชื่อกันว่าญาติที่ล่วงลับไปแล้วจะมีโอกาสได้กลับมารับส่วนบุญจากญาติพี่น้องที่ยังมีชีวิตอยู่ และญาติจะได้รับส่วนบุญได้เต็มที่ มีโอกาสหมดหนี้กรรม ได้ไปเกิดหรือมีความสุข

- ประเพณีกวนข้าวทิพย์ เพื่อระลึกถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเหตุการณ์ที่นางสุชาดาได้กวนข้าวทิพย์ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ แล้วนำไปถวายพระพุทธเจ้าก่อนที่จะตรัสรู้ ๑ วัน โดยถือว่ามืผลานิสงฆ์มาก ด้วยเหตุนี้ชาวพุทธจึงพร้อมใจกันกวนข้าวทิพย์ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เทิดทูนพระเกียรติคุณด้วยความกตัญญูทเวที่ตาธรรม ข้าวทิพย์มธุปายาสนี้เชื่อกันว่า เมื่อทำครบถ้วนตามพิธีแล้ว จะเป็นสิริมงคลแต่ผู้ทำและผู้บริโภค สมควรจะเช่นสรวงเทพารักษ์ ผู้ที่ได้บริโภคข้าวทิพย์แล้ว จะประสบโชคลาภต่างๆ นานา ปราศจากโรคพาพยาธิ ภัยพิบัติประสบสิ่งที่เป็นมงคล

- ประเพณีปิดทองไหว้พระวัดหนองมน เดือน ๑๑ แรม ๒ ค่ำ และแรม ๓ ค่ำ ของทุกปี
- ประเพณีแข่งเรือยาววัดหนองมน เดือน ๑๑ แรม ๓ ค่ำ ของทุกปี

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

อำเภอดอนพุด มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๒๙,๙๕๓ ไร่ ร้อยละ ๘๓.๖๔ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒,๖๓๐ ไร่ ร้อยละ ๗.๓๔ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๑,๕๘๔ ไร่ ร้อยละ ๔.๔๒

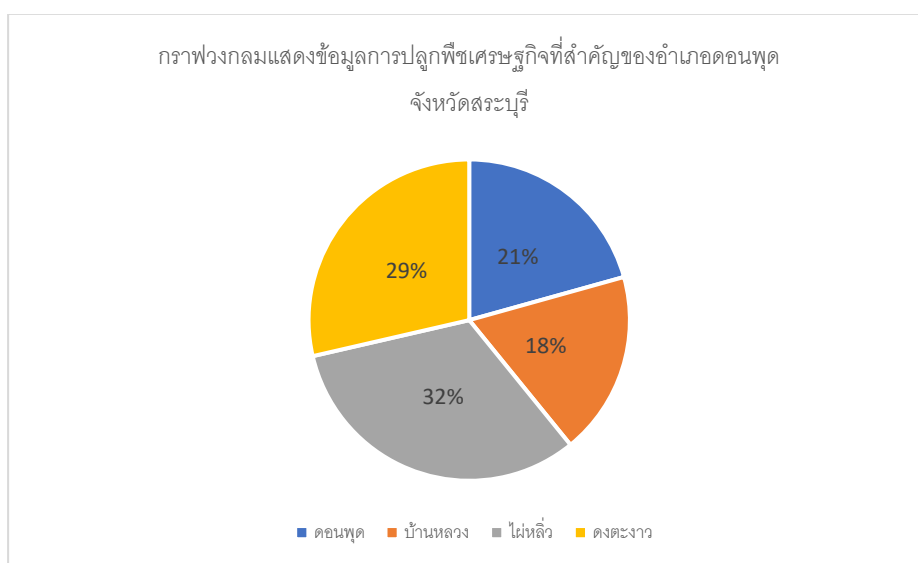
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	๕๑๑	๑.๔๓
ไม้ยืนต้น	๓๖	๐.๑๐
ไม้ผล	๔๓๐	๑.๒๐
พืชสวน	๓๑	๐.๐๙
พื้นที่นา	๒๙,๙๕๓	๘๓.๖๔
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖๓๕	๑.๗๗
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๑,๕๘๔	๔.๔๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๖๓๐	๗.๓๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒	๐.๐๑

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี											
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ดอนพุด	๘,๓๒๒	๕,๓๗๘					๒๐				๕		๕,๔๐๓
บ้านหลวง	๘,๓๖๔	๔,๘๐๙					๙				๑๐		๔,๘๒๘
ไผ่หลิว	๑๐,๘๗๑	๘,๔๒๑					๒				๗		๘,๔๓๐
ดงตะงาว	๑๐,๒๙๖	๗,๔๔๗					๑๒				๑๕	๑	๗,๔๗๕
รวม	๒๖,๐๐๐	๒๖,๐๕๕					๔๓				๓๗	๑	๒๖,๑๓๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มเกษตรกรทำนาดอนพุด	นางมณีนีรัตน์ กิรติมาก	ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๑๑๕	๓	ดอนพุด
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง	นางฉันทนา ดารา	น้ำนมข้าวโพด	๕๒	๕	ดงตะงาว
๓	ผลิตภัณฑ์ทองเหลือง	นายเบิ้ม เสือคู่ย์	ทองเหลือง	๖๔	๖	ไผ่หลิว
๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแซมพูสมุนไพร ม.๑ ต.บ้านหลวง	นางจำลอง เข้มกลัด	แซมพูสมุนไพร	๕๙	๑	บ้านหลวง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑
เครื่องดื่ม	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑
รวม	๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอดอนพุด

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนบ้านอ้อมแก้ว	๙	๖	ไผ่หลัว	๑๐	นางวัฒนาศมน มานะดี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง	๕๒/๑	๕	ดงตะงาว	๑๕	นางฉันทนา ดารา
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าชุมชน ม.๓ ต.บ้านหลวง	๕๕	๓	บ้านหลวง	๒๔	นายสุรัตน์ จำเริญธรรม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมข้าวชุมชนตำบลดอนพุด	๕๐	๒	ดอนพุด	๑๘	นางนงลักษณ์ ศิลา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษตำบลบ้านหลวง	๔๖	๔	บ้านหลวง	๑๕	นางสาวเบญจรัตน์ จำเริญสุข
วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงเทศบาล ต.ดอนพุด	๑๕๙	๒	ดอนพุด	๗	นางรวีวรรณ เวชกิจ
วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้เกษตรยั่งยืนและพืชสมุนไพรโคกโพธิ์ ต.ดงตะงาว	๒	๒	ดงตะงาว	๗	นางสาวกฤตยา บุญยีน
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้านดอนพุด	๑๑๑	๑	ดอนพุด	๒	นายกิตติชนม์ เอี่ยมสุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ชาวดงเข้มแข็งตำบลดงตะงาว	๒๙	๘	ดงตะงาว	๑๘	นายอรุณกรณ์ อ่องชาติ
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวโคกโพธิ์สามัคคี ต.ดงตะงาว	๓๑	๒	ดงตะงาว	๓๐	นายบุญเชิด วัตแก้ว
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวตำบลดอนพุด	๘๑	๑	ดอนพุด	๕๙	นายพันธุ์ทิพย์ พันธุ์แก้ว
วิสาหกิจชุมชนดอนพุดสมุนไพรไทย	๑๒๘	๒	ดอนพุด	๗	นางราศรี พันธุ์แก้ว
วิสาหกิจชุมชนนมไทยบ้านนอกจากข้าวเจ้าเขียวเส้าไห้	๑๗	๗	บ้านหลวง	๗	นายมนตรี สัมแก้ว

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง	๕๒	๕	ดงตะงาว	๒๕	นางฉันทนา ดารา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไผ่หลัว	๑๐๗	๓	ไผ่หลัว	๑๐	นางสาวพัชรินทร์ โฉมงาม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชมพูสมุนไพร ม.๑ ต.บ้านหลวง	๕๙	๑	บ้านหลวง	๑๐	นางจำลอง เข้มกลัด

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด ,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

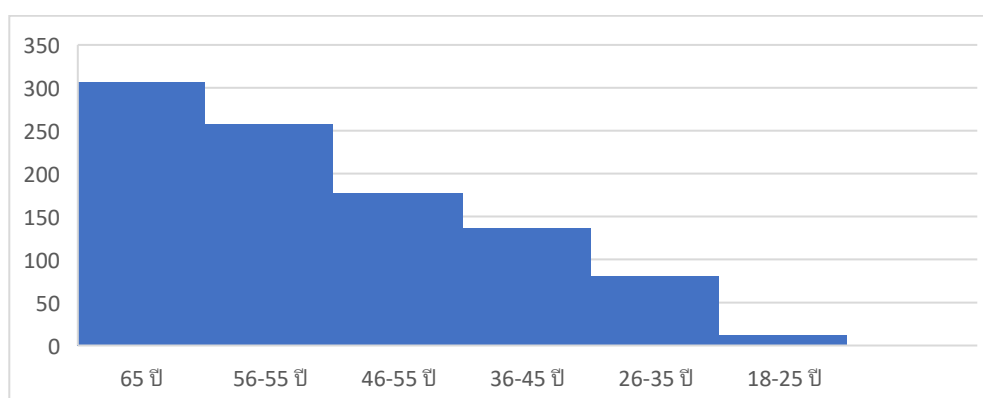
อำเภอดอนพุด มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๑,๐๘๗ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๐๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๒ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๐๗	๓๑.๕๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๕๘	๒๖.๕๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๙๘	๑๘.๒๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๓๗	๑๔.๐๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๘๑	๘.๓๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒	๑.๒๓
รวม	๙๗๓	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอดอนพุด มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๗๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรองจำนวน ๑๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๐

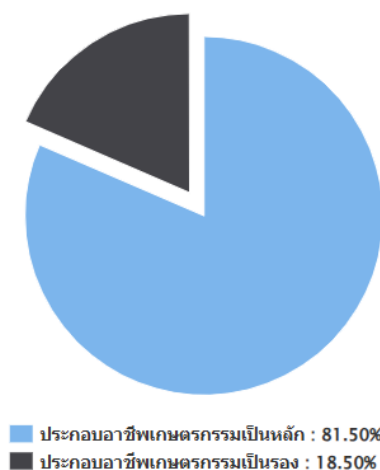
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗๙๓	๘๑.๕๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๗๐	๑๘.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

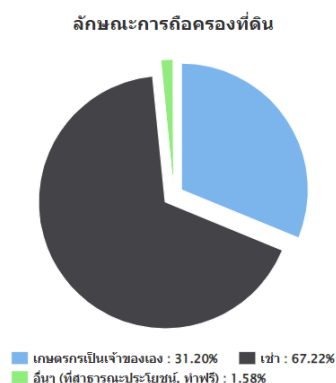
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอดอนพุด ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเองจำนวน ๓๙๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๐ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๘๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๒ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓๙๕	๓๑.๒๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๐	๑.๕๘
เช่า	๘๕๑	๖๗.๒๒

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๗

แผนกราฟวงกลมแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรอำเภอดอนพุด มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓๙๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๐ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕ และเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓๙๕	๐	๑	๑	๓๙๕

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๖๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๑๓ แห่ง สมาชิก ๓๑๓ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ดอนพุด	๑	๒๗	-	-	๑	๑๕	๕	๙๓	-	-	-	-
บ้านหลวง	-	-	๑	๑๐	-	-	๓	๔๖	-	-	-	-
ไผ่หลิว	๑	๒๕	๑	๑๐	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-
ดงตะงาว	๕	๑๒๔	๑	๒๕	๑	๑๕	๔	๗๐	-	-	-	-
รวม	๗	๑๗๖	๓	๓๕	๒	๓๐	๑๕	๒๑๙	-	-	-	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนสถาบันเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอดอนพุด มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุ	ปฏฺิรูป	
ดอนพุด	-	๕	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
บ้านหลวง	-	๑	-	๑	๑	-	-	-	-
ไผ่หลิว	๑	๓	๑	-	๑	๑	-	-	-
ดงตะงาว	-	๑	๑	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑๐	๓	๒	๔	๒	-	-	-

ที่มา : ทำเนียบศูนย์ ศพก.และศูนย์เครือข่าย สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอดอนพุด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๘ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๒๘ ราย และรองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสา มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
ดอนพุท	-	๑	๑	๑	๑	๕	-	-	-
บ้านหลวง	-	-	๓	๑	๑	๗	-	-	-
ไผ่หลิว	-	๑	๑	๒	๑	๗	-	๑	-
ดงตะงาว	๑	-	๒	๓	๑	๙	-	-	-
รวม	๑	๒	๗	๗	๔	๒๘	-	๑	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนอาสาสมัครเกษตร (อกม.) อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอดอนพุท มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอดอนพุท มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๑ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ดอนพุท	๓ ราย	๑.นายมนูญ เอ็มกลม ๒.นายสิงห์ สุวรรณเย็น ๓.นางมณีนรัตน์ กิรติมาก	หมู่ ๓ ต.ดอนพุท อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๑๑ หมู่ ๒ ต.ดอนพุท อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๑๑๕ หมู่ ๓ ต.ดอนพุท อ.ดอนพุท จ.สระบุรี
บ้านหลวง	๓ ราย	๑.นายสมบุญ พูลผล ๒.นางจำรอง เข้มกลัด ๓.นางสมถวิล สัมแก้ว	๗๙ หมู่ ๕ ต.บ้านหลวง อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๕๙ หมู่ ๑ ต.บ้านหลวง อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๑๗/๑ หมู่ ๗ ต.บ้านหลวง อ.ดอนพุท จ.สระบุรี
ไผ่หลิว	๒ ราย	๑.นายเบิ้ม เสือคู่ ๒.นางประจวบ แป้นทอง	๖๔ หมู่ ๖ ต.ไผ่หลิว อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๔/๒ หมู่ ๗ ต.ไผ่หลิว อ.ดอนพุท จ.สระบุรี
ดงตะงาว	๓ ราย	๑.กัลยา รักชาติ ๒.นางสมหมาย เรืองขจร ๓.นางฉันทนา ดารา	๙๔ หมู่ ๖ ต.ดงตะงาว อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๕๕ หมู่ ๖ ต.ดงตะงาว อ.ดอนพุท จ.สระบุรี ๕๒ หมู่ ๖ ต.ดงตะงาว อ.ดอนพุท จ.สระบุรี
รวม	๑๑ ราย		

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุท พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางประจวบ แป้นทอง

บ้านเลขที่ : ๔/๒ หมู่ ๗ ตำบลไผ่หลัว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๘๐ ของชุมชน เป็นพื้นที่เหมาะสมกับการทำนา (S๑) แต่เกษตรกรในพื้นที่ยังประสบปัญหาในการทำนา เช่น โรคแมลง ข้าววัชพืช ต้นทุนการทำนาสูง

แนวทางการพัฒนา : ลดต้นทุนการทำนา โดยวิธีการลดเมล็ดพันธุ์ข้าว ผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เอง อีกทั้งนำหมักสมุนไพร ไส้แมลง รวมทั้งหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการทำนา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรักษาสิ่งแวดล้อม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการทำนา

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

๒. ลดต้นทุนด้วยปุ๋ยชีวภาพ PGPR

๓. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

หลักสูตรบังคับ : ๑. ศัตรูพืชและการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๒. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี

๓. การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของข้าว

หลักสูตรเสริม : ๑. การทำบัญชีครัวเรือน-บัญชีต้นทุนอาชีพ

๒. การทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP

๓. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว

๔. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามวิถีสหกรณ์

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน ๑๐ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลไผ่หลัว	การจัดการแมลงศัตรูพืช	๗	ไผ่หลัว	นางปองปรีดา บุญอนันต์	๐๘๗-๕๐๑๐๙๑๓
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลดงเตงาว	การป้องกันกำจัดแมลง ศัตรูพืช และโรคพืช	๔	ดงเตงาว	นายสมนึก จำเนียรทรง	๐๘๒-๐๗๔๕๓๖๕
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลดอนพุด	การป้องกันกำจัดแมลง ศัตรูพืช และโรคพืช	๓	ดอนพุด	นายบุญส่ง รอดเรือง	๐๘๙-๘๐๗๔๐๓๖
๔	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายกลุ่ม ผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่เพื่อ สุขภาพ	ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าว ปลอดภัย และแปรรูปข้าว	๓	ดอนพุด	นางมณีนันท์ กิตติมาก	๐๘๗-๑๑๕๔๔๔๓
๕	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ชุมชน	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ดิน เพื่อลดต้นทุน	๕	บ้านหลวง	นายเดชา เส้าโท	๐๘๕-๑๘๓๘๗๔๒

๖	ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลดอนพุด	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	๓	ดอนพุด	นางทัดดาว จันทศิริ	๐๖๕-๕๑๗๖๓๙๔
๗	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินอำเภอคอนสาร	ศูนย์เรียนรู้การจัดการที่ดิน/เศรษฐกิจพอเพียง	๑	ดอนพุด	นายสิงห์ สุวรรณเย็น	๐๘๖-๕๖๓๓๙๐๒
๘	ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้การผลิตเห็ดขอนขาวและแปรรูปเห็ด	๒	ไผ่หลัว	นายไสว ธรรมจารย์	๐๘๔-๗๗๒๗๕๔๗
๙	วิสาหกิจชุมชนบ้านอ้อมแก้ว ตำบลไผ่หลัว	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน	๖	ไผ่หลัว	นางวัฒนาศมน มานะดี	๐๘๖-๓๒๖๔๘๒๖
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	๕	ดงตะงาว	นางฉันทนา ดารา	๐๘๕-๙๙๖๖๗๖๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอคอนสาร จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอคอนสาร จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอคอนสาร จังหวัดสระบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ...นาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด

ที่อยู่.....หมู่ ๓ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม.....ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตข้าวเพิ่มมูลค่าสินค้า.....

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๖๒๒ บาท/ไร่ เป็น ๔,๘๙๘ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๙๐๐ กก/ไร่ เป็น ๑,๐๘๐ กก/ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการระบาย ๓,๘๙๘ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรรับรองมาตรฐาน GAP ข้าว

๒. ปรับปรุงผลผลิตจากนาแปลงใหญ่

๓. เชื่อมโยงการผลิตและการตลาด

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การระบาย (ไร่)	ประมาณการ รายได้ (ไร่)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑.การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิตข้าว	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี		←	→											
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→											๕๐๐	
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย					←	→							๖๐๐	
๑.๕ การผลิตปุ๋ยหมัก	←	→												
๑.๖ การผลิตสารชีวภัณฑ์				←	→								๕๐๐	
๒.การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ การถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรในเรื่องการจัดการกลุ่ม	←	→												
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←											→		
๓.การบริหารจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านการตลาด							←	→						
๓.๒ ทำแผนธุรกิจของกลุ่ม							←	→						
๔.การผลิตข้าวของกลุ่มแปลงใหญ่														
๔.๑ การเพาะปลูก				←	→	นาปี					←	→	นาปี ๓,๘๙๘ นาปี ๔,๘๘๔	
๔.๒ การเก็บเกี่ยว		←	→	นาปรัง					←	→	นาปี			นาปี ๘,๕๐๐ นาปี ๘,๓๐๐
๔.๓ รายได้จากแหล่งอื่นๆ (การรับจ้างทางการเกษตรแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป)	←												๒๕,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ...แปลงใหญ่ข้าวตำบลดงตะกั่ว (กลุ่มโคกโพธิ์สามัคคี)

ที่อยู่...หมู่ ๒ ตำบลดงตะกั่ว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม...ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตข้าวเพิ่มมูลค่าสินค้า

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๒๑๙ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๕๗๖ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กก./ไร่ เป็น ๙๖๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการระบาย...๓,๕๗๖ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP ข้าว
๒. แปรรูปผลผลิตจากนาแปลงใหญ่
๓. พัฒนาการบริหารงานกลุ่ม

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลดงตะกั่ว(กลุ่มโคกโพธิ์สามัคคี) จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การระบาย (ไร่)	ประมาณการ รายได้ (ไร่)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑.การบริหารจัดการเพื่อการ ผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต ข้าว	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการ จัดทำบัญชี		←	→											
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย					←	→							๖๐๐	
๑.๕ การผลิตปุ๋ยหมัก	←	→												
๑.๖ การผลิตสารชีวภัณฑ์				←	→								๕๐๐	
๒.การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ การถ่ายทอดความรู้ ให้กับ เกษตรกรในเรื่องการจัดการกลุ่ม	←	→												
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓.การบริหารจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้าน การตลาด							←	→						
๓.๒ ทำแผนธุรกิจของกลุ่ม							←	→						
๔.การผลิตข้าวของกลุ่มแปลง ใหญ่														
๔.๑ การเพาะปลูก				←	→	นาปี					←	→	นาปี ๓,๕๗๖ นาปี ๔,๔๘๔	
๔.๒ การเก็บเกี่ยว		←	→	นาปี				←	→	นาปี				นาปี ๗,๕๐๐ นาปี ๘,๓๐๐
๔.๓ รายได้จากแหล่งอื่นๆ (การ รับจ้างทางการเกษตรแก่สมาชิก และเกษตรกรทั่วไป)	←												๓๐,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่.....นาแปลงใหญ่ชาวดงเข้มแข็งตำบลดงตะงาว

ที่อยู่.....หมู่ ๘ ตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี.....

กิจกรรม.....ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตข้าว.....

เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๙๘๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๐๘๘ บาท (๒๐%)

- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๙๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๐๖๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๔,๑๘๘ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการบริหารงานกลุ่ม
๒. ลดต้นทุนการผลิตข้าว
๓. การจัดการแปลงนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ชาวดงเข้มแข็งตำบลดงตะงาว จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย (ไร่)	ประมาณการรายได้ (ไร่)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑.การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิตข้าว	←		→											
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี		←		→										
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←		→											
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย					←					→			๖๐๐	
๑.๕ การผลิตปุ๋ยหมัก	←		→											
๑.๖ การผลิตสารชีวภัณฑ์				←						→			๕๐๐	
๒.การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ การถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรในเรื่องการจัดการกลุ่ม	←		→											
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←											→		
๓.การบริหารจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านการตลาด							←		→					
๓.๒ ทำแผนธุรกิจของกลุ่ม							←		→					
๔.การผลิตข้าวของกลุ่มแปลงใหญ่														
๔.๑ การเพาะปลูก					← นาปี →						← นาปรัง →		นาปี ๔,๑๘๘ นาปรัง ๔,๔๘๔	
๔.๒ การเก็บเกี่ยว		← นาปรัง →						← นาปี →						นาปี ๗,๕๐๐ นาปรัง ๘,๓๐๐
๔.๓ รายได้จากแหล่งอื่นๆ (การรับจ้างทางการเกษตรแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป)	←												๒๙,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ดอนพุด	นาแปลงใหญ่อำเภอดอนพุด	ข้าว	๙๓	๓,๑๐๔	นายพันธุ์ทิพย์ พันธุ์แก้ว	๐๘๑-๙๙๔๔๒๑๔
๒	ดงตะนาว	โคกโพธิ์สามัคคี	ข้าว	๓๖	๗๙๔	นายบุญเชิด วัดแก้ว	๐๘๑-๒๙๑๖๕๙๙
๓	ดงตะนาว	ชาวดงเข้มแข็ง	ข้าว	๗๔	๑,๕๔๕	นายอรรถกรรณ์ อ่องชาติ	๐๙๔-๕๕๔๖๒๙๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด , พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

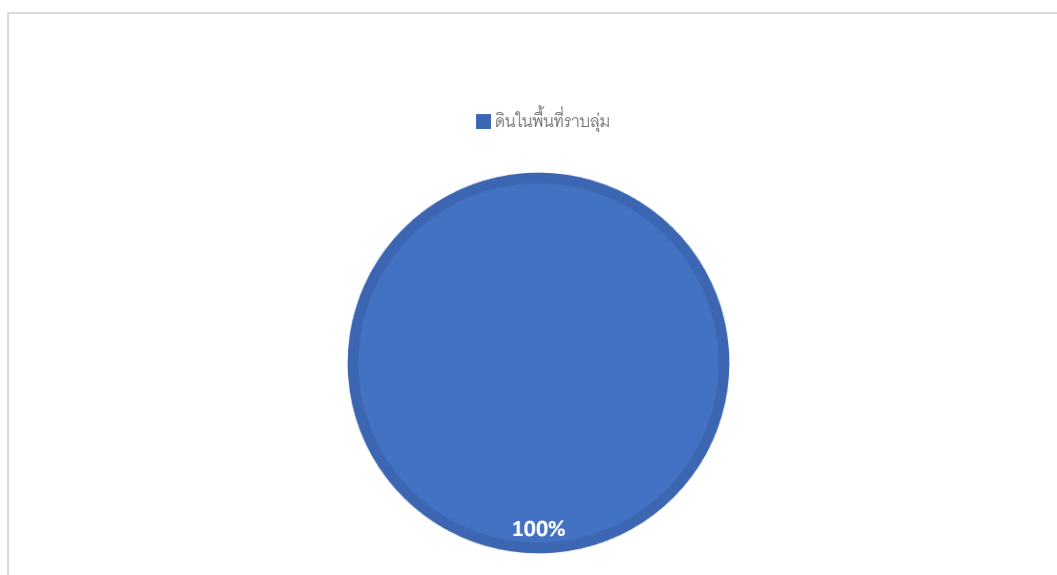
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอดอนพุด ส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม ที่เหมาะแก่การปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

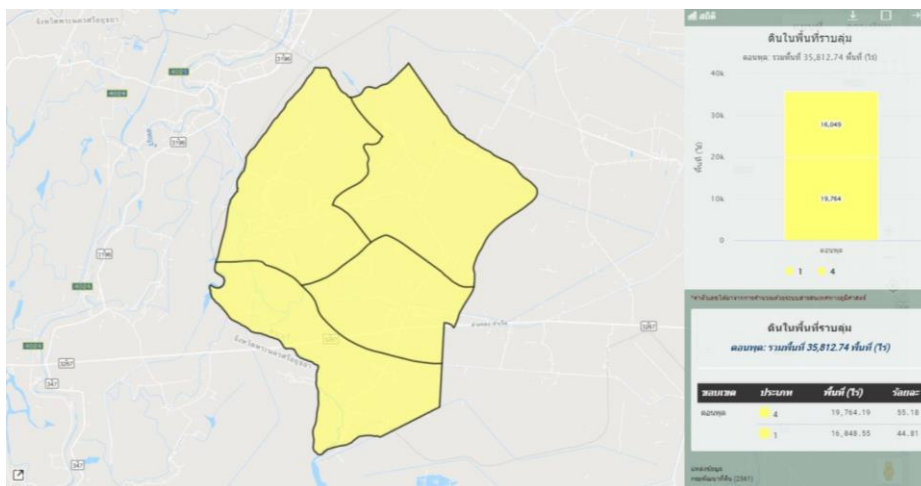
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๙,๙๕๓	๑๐๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอดอนพุท เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ๙๗ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๑๘ บ่อ แยกรายตำบลได้

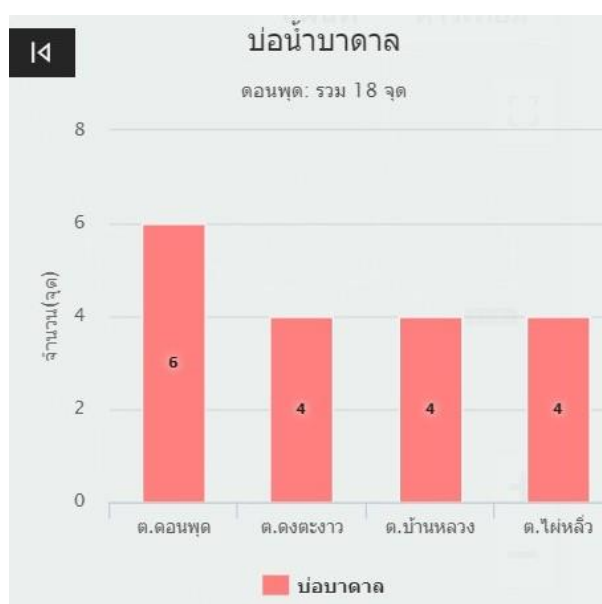
ดังนี้

ตำบลดอนพุท จำนวน ๖ บ่อ

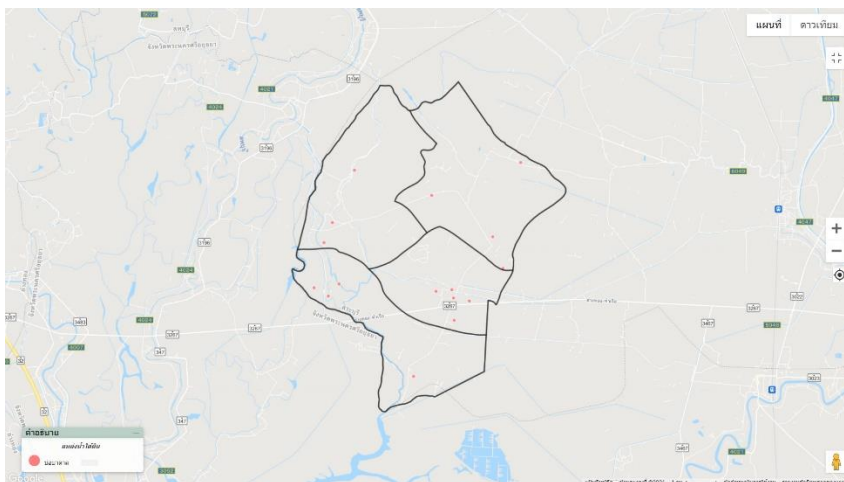
ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๔ บ่อ

ตำบลไผ่หลัว จำนวน ๔ บ่อ

ตำบลดงตะงาว จำนวน ๔ บ่อ

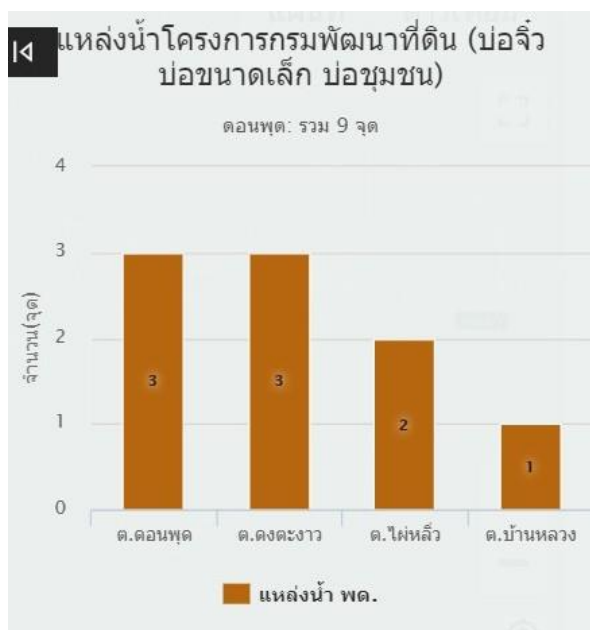

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

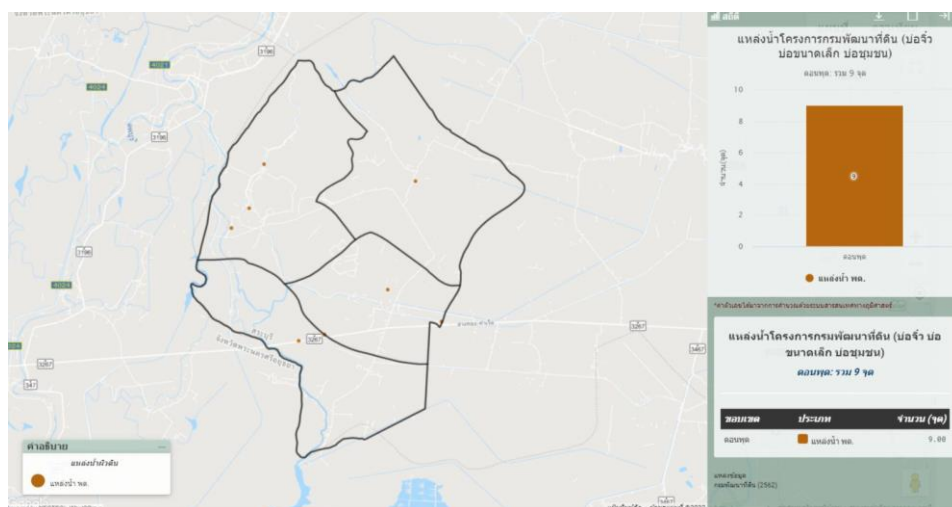

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอดอนพุดมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๙ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๒ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๐ แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- ไม่มี

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

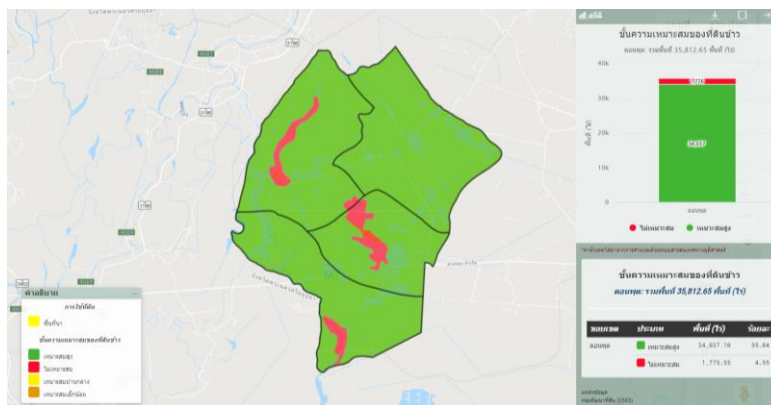
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอดอนพุท มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๓๕,๖๖๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๔,๐๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๔ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๖๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๕

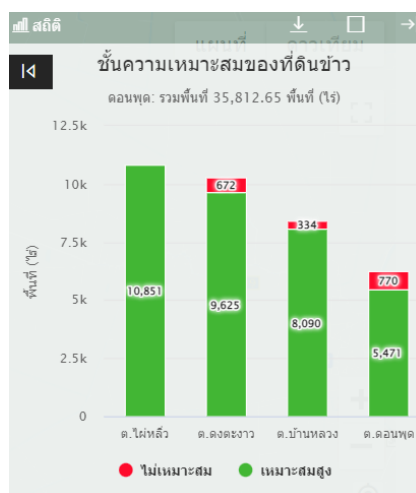
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก(S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ดอนพุท	๕,๔๗๑	-	-	๗๗๐	๖,๒๔๑
บ้านหลวง	๘,๐๙๐	-	-	๓๓๔	๘,๔๒๔
ไผ่หลิว	๑๐,๘๕๑	-	-	-	๑๐,๘๕๑
ดงตะงาว	๙,๖๒๕	-	-	๖๗๒	๑๐,๒๙๗
รวมอำเภอ	๓๔,๐๓๗	-	-	๑,๖๒๖	๓๕,๖๖๓

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

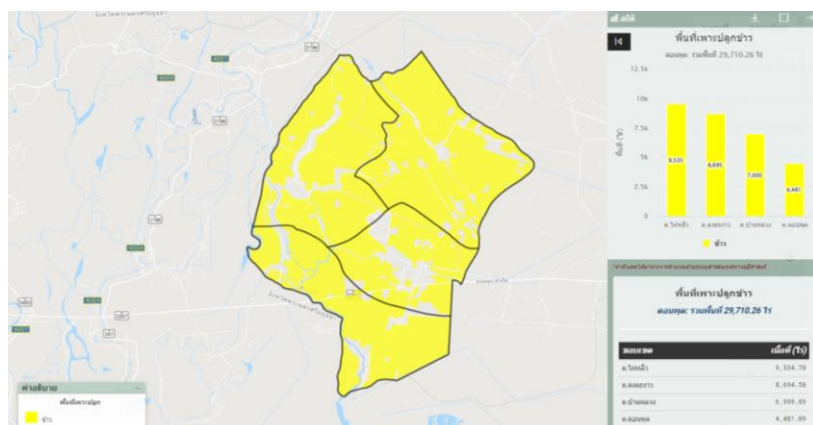
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๒๙,๗๑๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไผ่หลัว จำนวน ๙,๕๓๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลดงตะงาว จำนวน ๘,๖๙๕ ไร่ ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ และตำบลดอนพุด จำนวน ๔,๔๘๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ไผ่หลัว	๙,๕๓๕
๒	ดงตะงาว	๘,๖๙๕
๓	ดอนพุด	๗,๐๐๐
๔	บ้านหลวง	๔,๔๘๑
	รวม	๒๙,๗๑๐

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

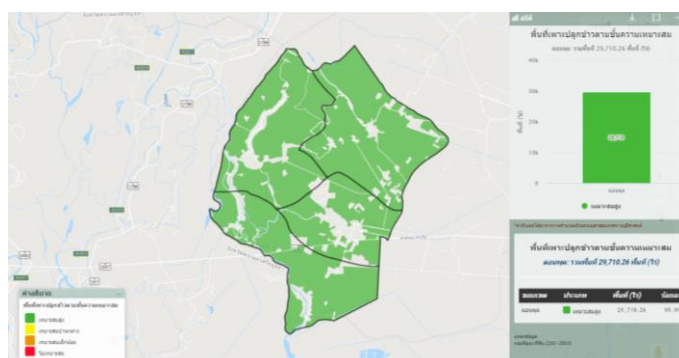
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม
อำเภอดอนพุด มีพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๙,๗๑๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๙,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

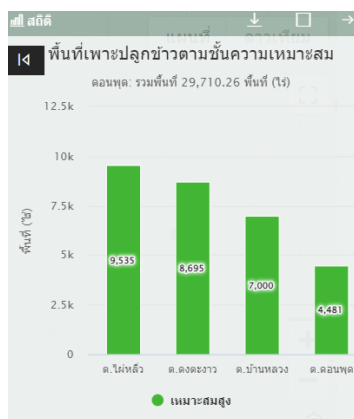
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
ดอนพุด	๙,๕๓๕	-	-	-	๙,๕๓๕
บ้านหลวง	๘,๖๙๕	-	-	-	๘,๖๙๕
ไผ่หลิว	๗,๐๐๐	-	-	-	๗,๐๐๐
ดงตะนาว	๔,๔๘๑	-	-	-	๔,๔๘๑
รวมอำเภอ	๒๙,๗๑๐	-	-	-	๒๙,๗๑๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุท
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

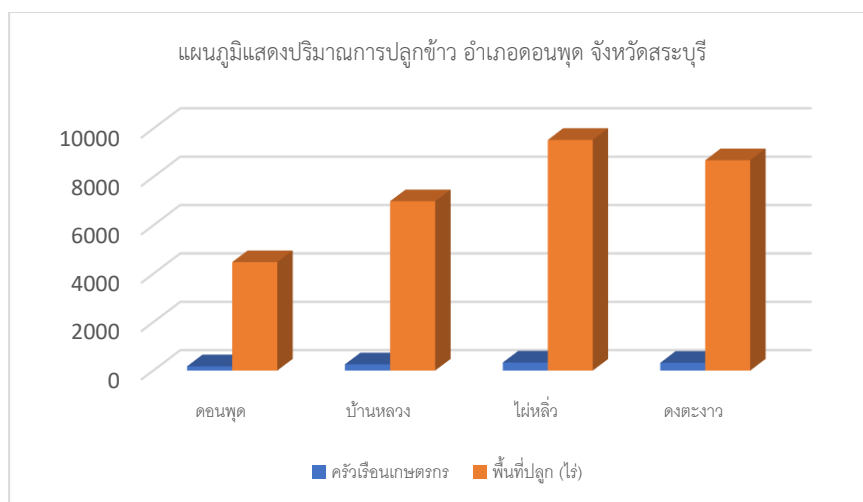
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอดอนพุท มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๙,๗๑๐ ไร่ ๑,๐๘๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลไผ่หลัว จำนวน ๙,๕๓๕ ไร่ จำนวน ๓๓๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลดงตะงาว จำนวน ๘,๖๙๕ ไร่ ๓๒๑ ครัวเรือน ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ ๒๕๙ ครัวเรือน และตำบลดอนพุท จำนวน ๔,๔๘๑ ไร่ ๑๗๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ดอนพุท	๑๗๖	๔,๔๘๑	๔,๔๘๑	๓,๑๓๖.๗๐	๐.๗๐
บ้านหลวง	๒๕๙	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๔,๙๐๐	๐.๗๐
ไผ่หลัว	๓๓๑	๙,๕๓๕	๙,๕๓๕	๖,๖๗๔.๕๐	๐.๗๐
ดงตะงาว	๓๒๑	๘,๖๙๕	๘,๖๙๕	๖,๐๘๖.๕๐	๐.๗๐
รวม	๑,๐๘๗	๒๙,๗๑๐	๒๙,๗๑๐	๒๐,๗๙๗	๐.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวชนิดพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ พันธุ์ปทุมธานี ๑ พันธุ์ กข ๔๑ พันธุ์ กข ๔๗ และพันธุ์ กข อื่นๆ

๒) การเตรียมดิน ในปัจจุบันเกษตรกร ได้เปลี่ยนการเตรียมดินจากการไถตะ ไถแปร เป็นการใช้เครื่องมือ จอบหมุน โดยการไถรถแทรกเตอร์ล้อยางหรือล้อตีนตะขาบ ทำการตีดิน หลังจากนั้นจึงไถรถไถเดินตามทำการ ตีคลุบ เพื่อทำเทือกสำหรับปลูกข้าวในลำดับต่อไป

๓) การปลูกข้าว ในพื้นที่เขตชลประทานเกษตรกรใช้วิธีการปลูกข้าวหลายรูปแบบ ดังนี้

(๑) การปลูกแบบหว่านน้ำตม เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะทำการหว่านจะต้องมีการบ่มเพาะให้มีลักษณะ”ตุ่มตา” ก่อนที่จะทำการ หว่านลงในแปลงนาที่เตรียมดินไว้แล้ว ในปัจจุบันเกษตรกรจะใช้เครื่องพ่นเมล็ดข้าวลงในแปลงนาแทนการหว่าน

(๒) การปลูกแบบปักดำ เกษตรกรจะใช้เครื่องปักดำ ดังนั้นการเพาะกล้าต้องเพาะกล้าให้เข้ากับเครื่อง ปักดำที่จะใช้ ในปัจจุบันการปลูกข้าวแบบปักดำ จะมีผู้รับจ้างปลูกข้าวแบบปักดำ โดยทำการเพาะกล้าพร้อมปลูก เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ต้องทำการเตรียมดินให้พร้อมสำหรับการปักดำตามเวลาที่ได้ตกลงกับผู้รับจ้างปักดำ

(๓) การปลูกแบบการหยอดเมล็ด โดยใช้เครื่องมือหยอดเมล็ดลงบนแปลงนาที่เตรียมดินทำเทือก ไว้แล้ว เกษตรกรเริ่มปลูกข้าวด้วยวิธีการนี้เพิ่มมากขึ้น

(๔) การปลูกด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การโยนกกล้า การล้มตอซัง

๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ อาศัยน้ำระบบชลประทาน ร้อยละ ๑๐ อาศัยน้ำฝน และบ่อกักเก็บน้ำ

๕) การดูแลรักษา

(๑) ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน

- หลังหว่านข้าว ไม่เกิน ๔ วัน ฉีดสารป้องกันวัชพืชชนิดคุมหญ้า กรณีปักดำ หลังปักดำ ๑ วัน ปลอ่ยให้น้ำเข้าที่ระดับ ๕ เซนติเมตร แล้วฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช

- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน เมื่อข้าวอายุ ๒๐ วันรักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- สำรวจแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๒) ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน

- ข้าวอายุ ๔๐ วัน ระบายน้ำออกปล่อยให้แห้ง ประมาณ ๕ วัน แล้วใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้ารักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตร

- สำรวจแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๓) ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน

- ข้าวอายุ ๕๕-๖๐ วัน (ระยะแตกกอสูงสุด) ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการ ขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้าและรักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตรระวังไม่ให้ข้าว ขาดน้ำ

- สำรองแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเฉลี่ย ๑ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีชนิดดูดซึมฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราบิวเวอร์เรีย

(๔) ระยะข้าวสุกแก่ ข้าวอายุ ๘๕-๑๑๕ วัน

- สำรองแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

- ข้าวอายุ ๙๕-๑๐๐ วัน ระบายน้ำออกให้แห้ง เพื่อเร่งให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน

๖) การใส่ปุ๋ย

- ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดินเมื่อข้าวอายุ ๒๐ วัน รักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

๗) การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ข้าวอายุประมาณ ๑๑๐-๑๑๕ วัน (๒๘-๓๐ วันหลังการออกรวง)

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าวแล้วนำผลผลิตข้าวไปขายที่โรงสีหรือทำข้าว โดยไม่มีการลดความชื้น ซึ่งความชื้นของเมล็ดข้าวในขณะเก็บเกี่ยวจะมีความชื้นประมาณ ๒๐-๒๕ เปอร์เซ็นต์

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สำรองแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบแมลงศัตรูพืช เฉลี่ย ๕ - ๑๐ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราบิวเวอร์เรีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอดอนพุด มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←→	△			▽	←→			
ข้าวนาปรัง		←▽→									△	←→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอดอนพุด มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๔,๖๖๕ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๐ บาท

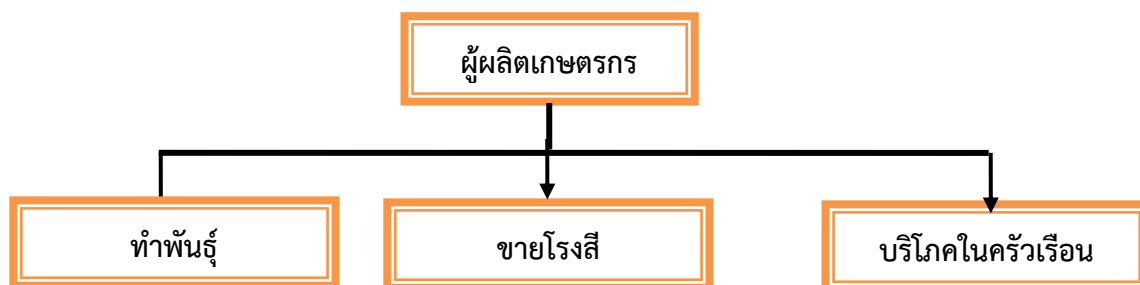
ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ค่าเตรียมดิน	๔๔๐	๔๔๐	-	-	-
ค่าจ้างหว่านข้าว, คราดกลบ	๑๔๐	๑๔๐	-	-	-
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๔๐๐	๔๐๐	-	-	-
ค่ายากลุมหญ้า	๒๕๐	๑๒๕	-	-	-
ค่าจ้างฉีดยากลุมหญ้า	๑๐๐	๑๐๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่าขนข้าว	๑๐๕	๑๐๕	-	-	-
ค่าน้ำมันดีเซล / เบนซิน	๒๓๐	๓๕๐	-	-	-
ค่าบำรุงเครื่อง	๒๒๐	๒๒๐	-	-	-
ค่าเช่านา	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่ากระแสไฟฟ้าสูบน้ำ	-	-	-	-	-
ผลผลิต (กก./ไร่)	๙๐๐	๘๕๐	-	-	-
รวมรายจ่าย (บาท)	๔,๖๖๕	๔,๖๖๕	-	-	-
รวมรายได้ (บาท)	๘,๑๐๐	๘,๕๒๐	-	-	-
กำไรสุทธิ (บาท)	๓,๔๓๕	๓,๘๕๕	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีข้อมูลเกี่ยวกับจุดรับซื้อผลผลิตของพืชเป้าหมาย ทั้งของผู้ประกอบการเอกชน สหกรณ์ กลุ่มรวบรวม เช่น โรงสีข้าว (สินค้าข้าว) และเกษตรกรไม่นิยมเก็บข้าวไว้ทำพันธุ์เอง เนื่องจากสามารถซื้อพันธุ์ได้จากศูนย์ขยายพันธุ์พืชและบริษัทที่จำหน่ายเมล็ดพันธุ์หรือเกษตรกรด้วยตนเอง ส่วนการสีเป็นข้าวสารเพื่อไว้บริโภคภายในครัวเรือนนั้น เกษตรกรไม่นิยม มักซื้อข้าวสารจากตลาดมาบริโภค

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

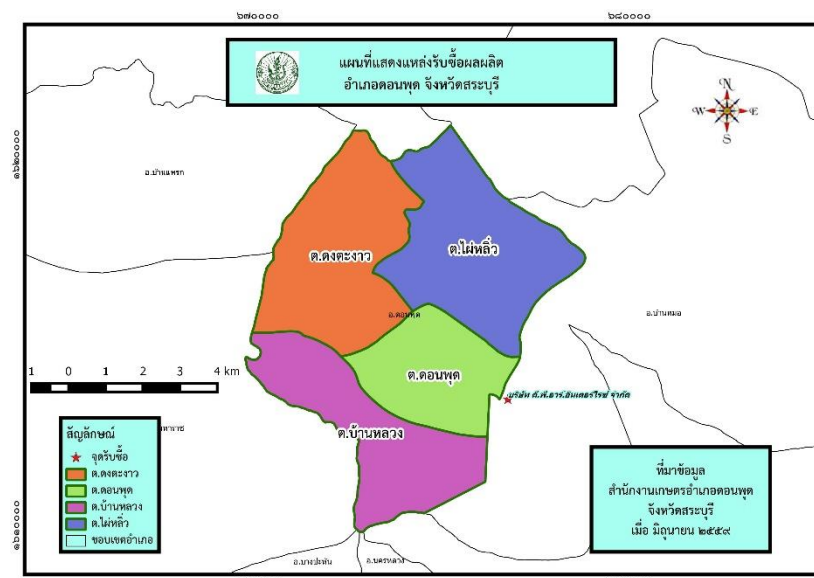
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอดอนพุด มีไม่มีโรงสีในพื้นที่เขตอำเภอดอนพุด เกษตรกรในอำเภอดอนพุดจะขายข้าวในเขตพื้นที่ติดต่อในเขตอำเภอบ้านหมือ และ อำเภอท่าเรือ ที่เป็นเขตติดต่อ จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงสี ช.บุญชูพืชผล

๒. โรงสี DPR อินเตอร์ไพร

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอดอนพุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอดอนพุด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๒๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การทำนาแบบลดต้นทุน
- การผลิตปลอดภัยจากสารพิษ
- การทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	บัณฑิต สำเร็จศิลป์	๒	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๒	มนิรัตน์ กิรติมาก	๓	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๓	ศักดิ์ดา คำนุกุล	๑	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๔	อภิวันท์ สมะโน	๕	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๕	สามัคคี จินดาเพิ่ม	๓	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๖	ดอกไม้ สาริการินทร์	๔	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๗	พะเยาว์ ปานเกลียว	๖	ไผ่หลิว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๘	พิลยวรรณ สีเดือน	๒	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๙	พรไพโร อ่อนเมือง	๓	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๐	บุญเชิด วัฒแก้ว	๒	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๑	สุพจน์ กุลจัน	๒	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๒	ยุเดือน รอดเรือง	๔	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๓	สำเริง ลานทอง	๔	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๔	จำเริญ ม่วงฉิง	๒	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๕	วีรพงษ์ ดำรงค์สกุล	๒	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๖	สุพจน์ เสือคู่ย์	๙	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๗	จรัญ กองวิเชียร	๑	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๑๘	สนุ่น สุขคะ	๑	ดงตะงาว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า ข้าวโพดฝักสด

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

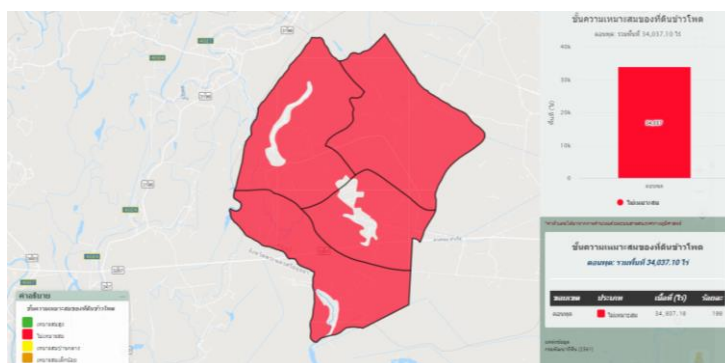
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอดอนพุท มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด ทั้งหมด จำนวน ๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๔,๐๓๗.๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดฝักสด (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไผ่หลิว	-	-	-	๑๐,๘๕๑	๑๐,๘๕๑
ดงตะงาว	-	-	-	๙,๖๒๕	๙,๖๒๕
บ้านหลวง	-	-	-	๘,๐๙๐	๘,๐๙๐
ดอนพุท	-	-	-	๕,๔๗๑	๕,๔๗๑
รวมอำเภอ	-	-	-	๓๔,๐๓๗.๑๐	๓๔,๐๓๗.๑๐

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

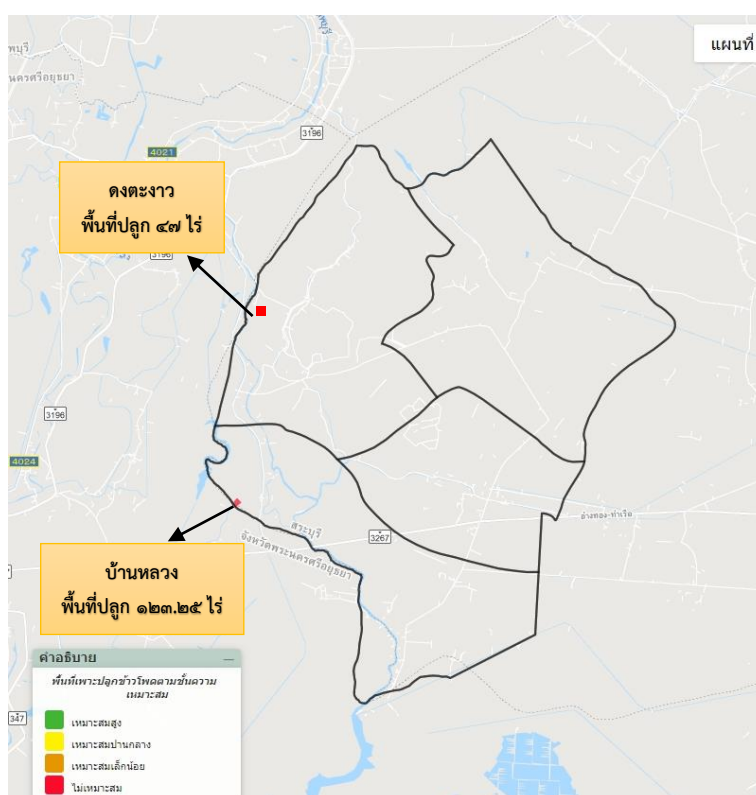
(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด

อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด บนพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๗๒.๒๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๑๒๓.๒๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลดงตะงาว จำนวน ๔๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด (ไร่)
๑	บ้านหลวง	๑๒๓.๒๕
๒	ดงตะงาว	๔๙
	รวม	๑๗๒.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด , พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๘)

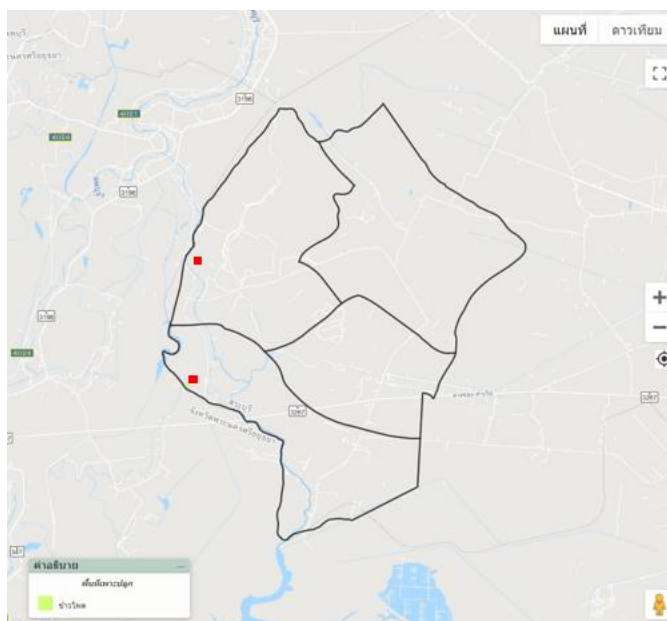
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอดอนพุด มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด บนพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๗๒.๒๕ ไร่ เนื่องจากพื้นที่อำเภอดอนพุดเป็นพื้นที่เป็นลักษณะของดินเหนียว การระบายน้ำเลว แต่พื้นที่ที่สามารถปลูกข้าวโพดฝักสดได้ดี ควรเป็นพื้นที่ดอนมีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกหรือระบายน้ำอย่าให้น้ำขัง ข้าวโพดขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทราย ที่ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ของดินและปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชสูงพอสมควร

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสดตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

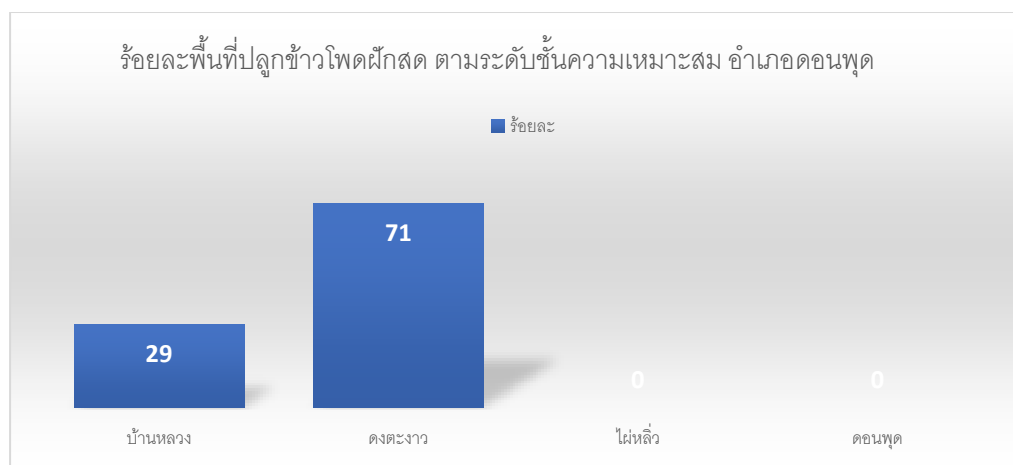
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดฝักสด (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไผ่หลิว	-	-	-	-	-
ดงตะงาว	-	-	-	๔๗	๔๗
บ้านหลวง	-	-	-	๑๒๓.๒๕	๑๒๓.๒๕
ดอนพุด	-	-	-	-	-
รวมอำเภอ	-	-	-	๑๗๐.๒๕	๑๗๐.๒๕

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสดตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักสด ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

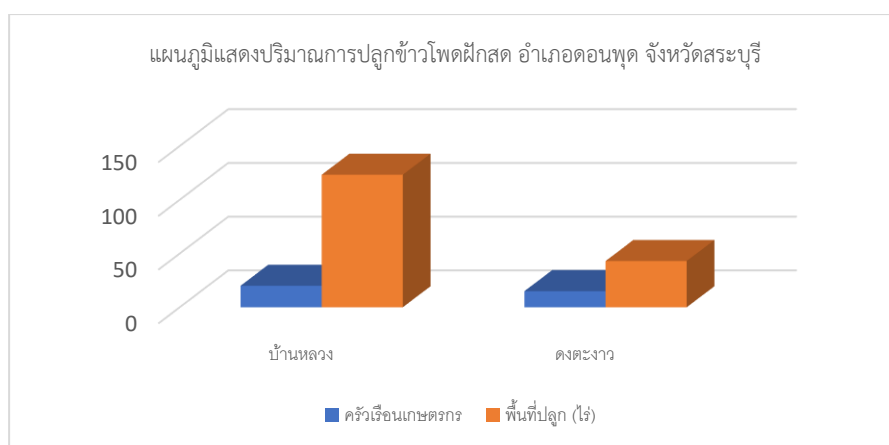
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอดอนพุด มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดฝักสด จำนวน ๑๗๒.๒๕ ไร่ ๓๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๑๒๓.๒๕ ไร่ ๒๐ ครัวเรือน และตำบลดงตะงาว จำนวน ๔๙ ไร่ ๑๕ ครัวเรือนตามลำดับ

ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านหลวง	๒๐	๑๒๓.๒๕	๑๒๓.๒๕	๑๙๖	๑.๕๙
ดงตะงาว	๑๕	๔๙	๔๙	๙๗.๑๘	๒.๒๖
รวม	๓๕	๑๗๒.๒๕	๑๗๒.๒๕	๒๙๓.๑๘	๓.๘๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑.การใช้พันธุ์ดี

เลือกพันธุ์ข้าวโพดที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ช่วงเวลา การระบาดของโรคแมลงในพื้นที่ที่เราทำการผลิต พันธุ์ที่นิยมใช้ในพื้นที่ ได้แก่ ข้าวโพดหวานชัยนาท ๘๖-๑ และข้าวโพดข้าวเหนียวสวีทไวโอเล็ต

๒.การเตรียมดิน

ในการปลูกข้าวโพดหวานควรมีการเตรียมดินอย่างดี เพื่อช่วยกำจัดวัชพืชย่อยเศษซากพืชและคลุกเคล้าอินทรีย์วัตถุ อีกทั้งยังเป็นการทำลายโรคและแมลงบางชนิดที่เป็นศัตรูข้าวโพด โดยทั่วไปการเตรียมดินควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ไถด้วยผานสาม ๑ ครั้ง ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร และตากดิน ๗-๑๐ วัน แล้วพรวนด้วยผานเจ็ด ๑ ครั้ง แล้วคราดเก็บเศษซาก ราก เหง้า หัว ไหล ของวัชพืชออกจากแปลงให้หมด

๒. เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ ถ้าพบว่าดินมีความเป็นกรดต่ำกว่า ๕.๕ ให้หว่านปูนขาว อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่แล้วพรวนกลบ จากนั้นปล่อยทิ้งไว้ประมาณ ๑๔ วัน ก่อนปลูกข้าวโพดหวาน

๓. ถ้าดินมีอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕ ให้ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่ย่อยสลายดีแล้ว อัตรา ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ แล้วพรวนดินกลับ

๓.การปลูก

เมล็ดพันธุ์ที่นำมาปลูกควรมีความงอกสูงกว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ หยอด ๑ เมล็ดต่อหลุม โดยใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๑.๐-๑.๒ กิโลกรัมต่อไร่ แต่ถ้าเมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำกว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ ควรหยอดเมล็ด ๑-๒ เมล็ด ต่อหลุม และหยอดดักลิประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร ซึ่งใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๑.๕-๒.๐ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากพันธุ์ข้าวโพดหวานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ต้านทานต่อโรคราน้ำค้าง ดังนั้นก่อนปลูกทุกครั้งต้องคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วย สารเมตาแลกซิล อัตรา ๗ กรัมต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม เพื่อป้องกันโรคราน้ำค้าง สำหรับอัตราปลูกที่เหมาะสมของข้าวโพดหวาน เพื่ออุตสาหกรรมการแปรรูปควรอยู่ในช่วง ๘,๕๐๐-๑๑,๐๐๐ ต้นต่อไร่ ซึ่งการจัดระยะปลูกสามารถทำได้โดย

๑. ใช้ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร และระยะระหว่างต้น ๒๐-๒๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวโพดมีอายุประมาณ ๑๐-๑๔ วัน ถอนแยกให้เหลือ ๑ ต้นต่อหลุม จะได้จำนวนต้นประมาณ ๘,๕๓๓-๑๐,๖๖๗ ต้นต่อไร่

๒. ใช้ระยะระหว่างแถวและระยะระหว่างต้นเท่ากัน คือ ประมาณ ๔๐ เซนติเมตร เมื่อข้าวโพดมีอายุประมาณ ๑๐-๑๔ วัน ถอนแยกให้เหลือ ๑ ต้นต่อหลุม จะได้จำนวนต้นประมาณ ๑๐,๐๐๐ ต้นต่อไร่

๔.ระบบการให้น้ำ

การขาดน้ำทุกระยะการเจริญเติบโตจะมีผลให้ผลผลิตและคุณภาพของข้าวโพดลดลง ดังนี้

๑. ให้น้ำทันทีหลังปลูกและหลังการใส่ปุ๋ยทุกครั้ง หลังจากนั้นให้น้ำทุก ๗-๑๒ วัน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ วิธีการให้น้ำที่เกษตรกรปฏิบัติมีอยู่ ๒ แบบ คือ ให้น้ำตามร่องคูและให้น้ำแบบพ่นฝอย (Sprinkler) ซึ่งการให้น้ำแบบพ่นฝอยควรให้น้ำแต่ละครั้งประมาณ ๓๕-๔๐ มิลลิเมตร ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและชนิดของดิน เช่น ถ้าดินที่ใช้ปลูกเป็นดินทรายหรือดินร่วน ควรให้น้ำถี่กว่าดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว เพราะดินดังกล่าวมีความสามารถในการเก็บความชื้นไว้ นอกจากนี้ในช่วงการเจริญเติบโต หากสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูงหรือมีลมแรงก็ควรมีการให้น้ำถี่ขึ้น

๒. หากพบว่าใบข้าวโพดหวานเหี่ยวหรือม้วนในช่วงเช้าหรือเย็น แสดงว่าขาดน้ำต้องรีบให้น้ำทันที

๓. หลังการให้น้ำต้องระวังไม่ให้น้ำท่วมขังในแปลงนานเกิน ๒๔ ชั่วโมง เพราะข้าวโพดหวานจะชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลงหรืออาจตายได้

๔. อย่าให้ข้าวโพดขาดน้ำในช่วงการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงผสมเกสรและติดเมล็ด เพราะจะทำให้ผลผลิตและคุณภาพผลผลิตลดลงอย่างมาก ถึงแม้การขาดน้ำจะเป็นช่วงสั้น ๆ และไม่รุนแรง

๕. หยอดให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยวข้าวโพดหวานประมาณ ๒-๓ วัน

๕.การดูแลรักษา

ดูแลตามสถานการณ์ หากพบอาการขาดน้ำ ก็เพิ่มการให้น้ำ ฝ้าระวัง โรคและแมลงศัตรูพืช

๖.การใส่ปุ๋ย

ควรใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง ดังนี้

– ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ ที่ ๑๔ วันหลังปลูก โดยดินร่วนปนทราย ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ดินเหนียวใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่

– ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ เมื่อต้นข้าวโพดอายุ ๒๕ – ๓๐ วัน ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัม/ไร่ หากสภาพดินทรายให้เพิ่มสูตร ๒๑-๐-๐ เป็น ๘๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ยยูเรียเป็น ๔๔ กิโลกรัม/ไร่

– ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๓ เมื่อต้นข้าวโพดอายุ ๔๐-๔๕ วัน โดยใส่ปุ๋ยสูตร และอัตราเดียวกันกับครั้งที่ ๒

๗. การเก็บเกี่ยว

ระยะเก็บเกี่ยวข้าวโพดหวานถือเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะหากเก็บเกี่ยวเร็วเกินไปข้าวโพดจะหวานน้อย หากเก็บเกี่ยวช้าเกินไป ข้าวโพดหวานจะมีความหวานลดลงเช่นกัน ระยะการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ หลังข้าวโพดออกไหม ๑๘-๒๐ วัน หรือ พบว่า ไหมข้าวโพดเปลี่ยนเป็นสีดำ หรือเมล็ดส่วนปลายของฝักเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หากเมล็ดสีขาวแสดงว่าข้าวโพดอ่อนเกินไป หากเมล็ดสีเหลือง และเมล็ดเริ่มเหี่ยวแสดงว่าแก่จัดเกินไป

วิธีการเก็บเกี่ยว

– ให้ใช้มือหักฝักสดบริเวณก้านฝักที่ติดลำต้น ฝักข้าวโพดหวานจะคงความสดได้ประมาณ ๒๔ ชั่วโมง แต่ยืดอายุความสดได้ด้วยการตัดให้มีส่วนลำต้นปล้องด้านบน และด้านล่างติดที่ฝัก ซึ่งยืดอายุความสด และความหวานได้อีก ๒๔ ชั่วโมง รวมเป็น ๔๘ ชั่วโมง

๘. การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรเก็บฝักข้าวโพดหวานในที่ร่ม และไม่ได้รับแสง ไม่กองฝักข้าวโพดบนพื้นดิน ควรวางบนพื้นที่ยกสูงด้วยไม้หรือวางกองบนพื้นซีเมนต์ที่ทำความสะอาดแล้ว และไม่กองสูงในปริมาณมาก เพราะจะทำให้ข้าวโพดร้อน เกิดการขึ้นรา ความหวานลดลงเปลือกหุ้มฝักเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล

๙. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. วิธีเขตกรรม

ด้วยการควบคุมวัชพืช ใน ๒ แนวทาง ได้แก่ เตรียมดิน การดายหญ้า และการพรวนดินพูนโคน

– การควบคุมวัชพืชด้วยการเตรียมดิน เป็นขั้นตอนสำคัญในการปลูกข้าวโพดหวานเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูง เพราะดินที่ร่วนซุยจะเหมาะกับการงอกของเมล็ด ทำให้รากหยั่งลึก แทรกตัวในดิน และนำสารอาหารและแร่ธาตุได้ดี ทำให้ผลผลิตต่อไร่จะสูงตาม

– การควบคุมวัชพืชด้วยการดายหญ้า และการพรวนดินพูนโคน โดยการถากด้วยจอบให้วัชพืชหลุดจากดิน หลังจากนั้น ทำการพูนโคนต้นด้วยจอบจากดินบริเวณร่องแปลงให้สูงขึ้น โดยทั่วไปการดายหญ้า และพูนโคนนิยมทำหลังจากต้นข้าวโพดหวานงอกแล้ว ๓-๔ สัปดาห์ ซึ่งพร้อมกับการใส่ปุ๋ยครั้งแรกพอดี

๒. การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชแบ่งเป็นการใช้สารก่อนปลูก การใช้ก่อนวัชพืชงอก และการใช้หลังวัชพืชงอก

– การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนการปลูกพืช (pre-planting) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดวัชพืชในขั้นตอนการเตรียมดินเพื่อช่วยลดวัชพืช โดยฉีดพ่นก่อนเตรียมดิน ๓-๑๐ วัน ขึ้นกับชนิดวัชพืช โดยเฉพาะกรณีเร่งปลูก และไม่มีเวลาไถตากดิน แต่ทั้งนี้ ควรใช้สารกำจัดวัชพืชที่ไม่มีฤทธิ์ตกค้าง

– การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนข้าวโพดงอก (pre-emergence) เป็นการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดเลือกทำลายวัชพืชสำหรับป้องกันเมล็ดวัชพืชงอก และยับยั้งการเติบโตหรือทำลายต้นกล้าวัชพืชที่งอกแล้วที่ยังอยู่ใต้ดิน โดยการพ่นสารเคมีทันทีหลังการปลูกข้าวโพดหวาน สารเคมีที่ใช้ เช่น อะลาคลอร์ เป็นต้น

– การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังข้าวโพดงอก (post-emergence) เป็นสารเคมีกำจัดวัชพืชหลังจากข้าวโพดหวาน และวัชพืชงอก ทั้งในระยะต้นกล้าหรือเติบโตแล้ว ซึ่งควรใช้ก่อนข้าวโพดหวานหรือวัชพืชออกดอก แต่การใช้สารกลุ่มนี้ต้องระมัดระวังเมื่อหลังพ่นควรให้มีการปลอดฝนประมาณ ๔ ชั่วโมง เพื่อให้ยาออกฤทธิ์ สารในกลุ่มนี้ ได้แก่ อะลาคลอร์ เป็นต้น

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอดอนพุด มีการฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน มกราคม ปลูกสูงสุด ในเดือน พฤศจิกายน และเดือน มกราคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือน มีนาคม ถึงเดือน เมษายน เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน มีนาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดฝักสด ในอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดฝักสด	←△→		←▽→								←△→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอดอนพุด มีต้นทุนการผลิตข้าวโพดฝักสด โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน ๔,๘๗๐ บาท /ไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน ๐ บาท เป็นเงิน ๐ บาท

ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดฝักสด ปี ๒๕๖๖ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
๑.พันธุ์	๘๕๐				
๒.ยาคุมวัชพืช					
- ยาคุมหญ้า	๒๐๐				
- ยาฆ่าหญ้า	๒๐๐				
- ยากำจัดโรคพืชและแมลง					
๓.ปุ๋ย					
- ปุ๋ยเคมี (ก.ก.)	๗๒๐				
๔.ค่าบริการ					
๑ ค่าจ้างเตรียมดิน	๑,๐๐๐				
๒ ค่าจ้างปลูก	๓๐๐				
๓ ค่าจ้างฉีดยา	๘๐				
๔ ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	๘๐				
๕.ค่าเช่า	๑,๐๐๐				
๖. ค่าบริหารจัดการอื่น ๆ	๔๔๐				
รวม	๔,๘๗๐				

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๘)

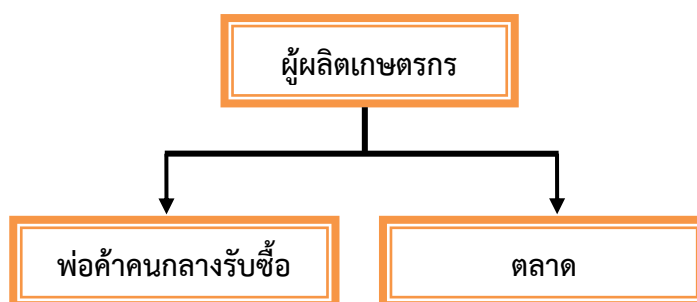
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี ไม่มีแหล่งโรงงานรับซื้อข้าวโพดฝักสด แต่จะเป็นลักษณะของการรวมกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน แล้วมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในพื้นที่ ผลผลิตที่ผลิตได้ในขอบเขตพื้นที่ของอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี แบ่งตามการใช้ประโยชน์เป็น

- ใช้บริโภคในครัวเรือน ๐ ตัน
- ใช้ทำพันธุ์ ๐ ตัน
- ส่งขายพ่อค้าคนกลาง ๒๗๕ ตัน

(๑) วิธีการตลาดข้าวโพดฝักสด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

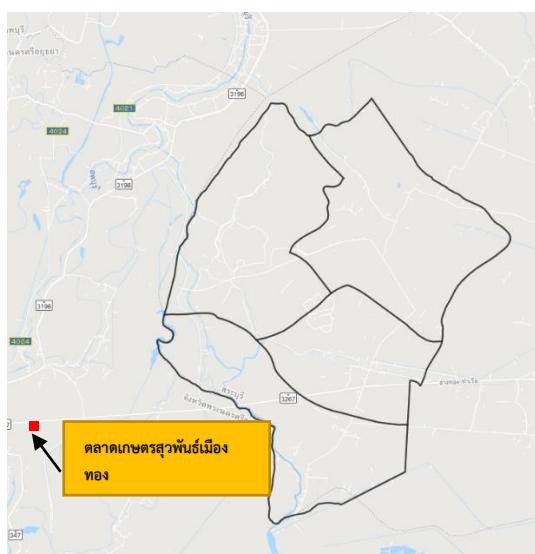
ภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอดอนพุท ไม่มีแหล่งรับซื้อข้าวโพดฝักสดในพื้นที่ แต่เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับจังหวัดอ่างทอง จึงสามารถนำไปขายที่ตลาดกลาง

๑. ตลาดเกษตรสุพรรณบุรีเมืองทอง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง
๒. พ่อค้าคนกลางรับซื้อ

ภาพที่ ๔๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดฝักสด อำเภอดอนพุท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอดอนพุด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวโพดฝักสด จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การปลูกฝักปลอดภัยจากสารพิษ
- การทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ ๔๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางกัลยา รักชาติ	๖	ดงตะงาว	ดอนพุด	๖๒	ข้าวโพดฝักสด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด , พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า พริกสด

๑. พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑. เขตความเหมาะสม

- ไม่มีข้อมูลพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพริกสด
 - ดินที่เหมาะสมในการปลูกพริกนั้น ต้องมีความร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี มีอินทรีย์วัตถุ รวมถึงธาตุอาหารที่เพียงพอ เพื่อการเจริญเติบโตที่ดี ถ้ามีน้ำท่วมขัง พริกจะเหี่ยวตายได้ง่าย พริกเป็นพืชที่ชอบแสงแดด
- หมายเหตุ : ยังไม่มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกพริกสด

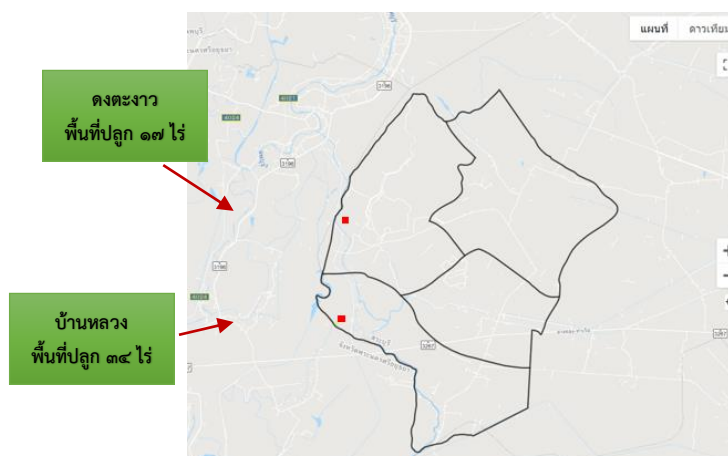
๒. พื้นที่ปลูก

อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูก พริกสด จำนวน ๕๑ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๓๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลดงตะงาว จำนวน ๑๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกพริกสด (ไร่)
๑	บ้านหลวง	๓๔
๒	ดงตะงาว	๑๗
	รวม	๕๑

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓. พื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม

หมายเหตุ : - ไม่มีข้อมูลพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพริกสด

- ยังไม่มีการจัดทำแผนที่พื้นที่ปลูกพริกสดตามระดับชั้นความเหมาะสม

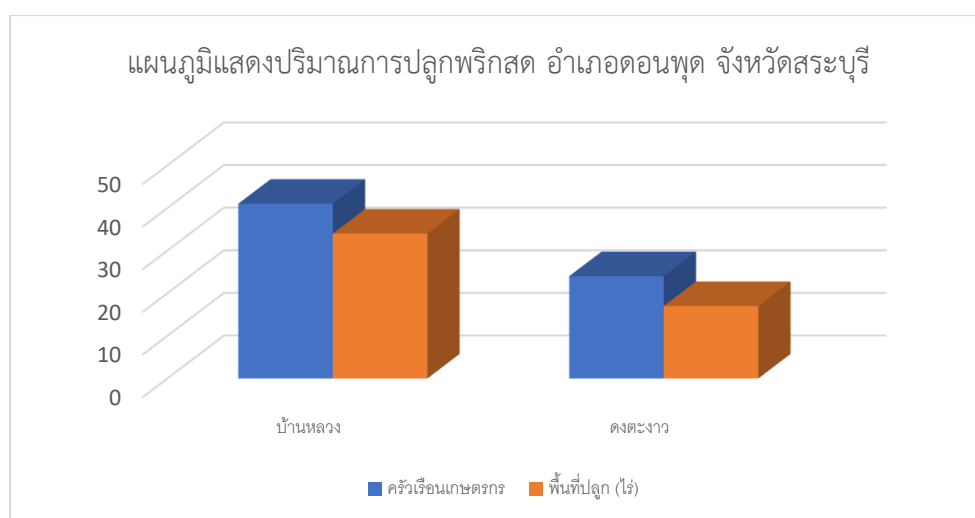
๒. ปริมาณการผลิต

อำเภอดอนพุด พื้นที่ปลูกพริก จำนวน ๕๑ ไร่ ๖๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลบ้านหลวง จำนวน ๓๔ ไร่ จำนวน ๔๑ ครัวเรือน และตำบลดงตะงาว จำนวน ๑๗ ไร่ จำนวน ๒๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านหลวง	๔๑	๓๔	๓๔	๑๓๖	๔
ดงตะงาว	๒๔	๑๗	๑๗	๖๘	๔
รวม	๖๕	๕๑	๕๑	๒๐๔	๓.๘๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓. สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การใช้พันธุ์ดี

ควรเลือกใช้พันธุ์พริกที่ตลาดมีความต้องการ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม พันธุ์ที่นิยมใช้ในพื้นที่อำเภอดอนพุด ได้แก่ พริกจินดา

๒. การเตรียมดิน

การเตรียมดินปลูกพริกนั้น ควรพิจารณาความแตกต่างตามสภาพของดินและระดับน้ำดังนี้ คือ

๑. การเตรียมดิน ควรขุดหรือไถดินให้ลึกประมาณ ๑๕ ซม. ตากดิน ๕-๗ วัน ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวแล้วประมาณ ๒๐ กก. ต่อเนื้อที่ ๕ ตารางเมตร พรวันย่อยผิวหน้าดินให้ละเอียด

๒. การเตรียมดินปลูกในเขตอาศัยน้ำฝน ต้องพิจารณาเลือกที่ซึ่งระบายน้ำได้ดี การกำหนดแถวปลูกให้กำหนดแถวคู่ห่างกัน ๑.๒๐ ม. และให้ระยะระหว่างแถวห่างกัน ๐.๕๐ ม. ระยะระหว่างต้น ๐.๕๐*๐.๕๐ ม. เมื่อเตรียมแปลงปลูกแล้วให้ใส่ปุ๋ยคอก ในอัตราไร่ละ ๑,๒๐๐ - ๓,๐๐๐ กก. ทำการคลุกปุ๋ยคอกให้เข้ากับดินแล้วใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๕๐ กก. ต่อไร่ และใช้สารเคมีป้องกันและในสภาพดินที่เป็นกรดจัดควรใช้ปูนขาวในอัตรา ๒๐๐ - ๔๐๐ กก.ต่อไร่

๓. การปลูก

สามารถทำได้ ๓ แบบ ขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑. แบบไม่ยกแปลง เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีการระบายน้ำดี อาจจะปลูกเป็นแถวเดี่ยว โดยมีระยะห่างระหว่างแถวประมาณ ๖๐ ถึง ๗๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร หรือปลูกเป็นแถวคู่ ระยะระหว่างแถวคู่ ๑ เมตร และระยะระหว่างแถว ๕๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร

๒. แบบยกแปลง เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง ระบายน้ำได้ไม่ดี ขนาดแปลงควรมีความกว้าง ๑.๕๐ เมตร ร่องน้ำระหว่างแปลงกว้าง ๕๐ เซนติเมตร ลึก ๕๐ เซนติเมตร ปลูก ๒ แถว บนแปลง มีระยะห่างระหว่างแถวตั้งแต่ ๗๕ เซนติเมตร ถึง ๑ เมตร ระยะระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร หรือปลูกเป็นแถวคู่ ๑ เมตร ระยะห่างระหว่างแถว ๕๐ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร

๓. แบบคลุมแปลงปลูก เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขัง โดยยกแปลงปลูกสูงประมาณ ๒๕ ถึง ๓๐ เซนติเมตร แปลงมีความกว้างตั้งแต่ ๑๐๐ ถึง ๑๒๐ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของพลาสติกที่ใช้คลุมแปลง ระยะห่างระหว่างแปลงประมาณ ๕๐ ถึง ๘๐ เซนติเมตร

๔. ระบบการให้น้ำ

พริกเป็นพืชที่ต้องการน้ำอย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอในช่วงแรกของการเจริญเติบโต ดินควรมีความชุ่มชื้นพอดีอย่าให้เปียกแฉะเกินไป จะทำให้ต้นพริกเหี่ยวตายได้ ในช่วงเก็บผลผลิตควรลดการให้น้ำ เพื่อจะทำให้คุณภาพผลผลิตดี สีของผลสวย

การให้น้ำทำได้ ๒ วิธีคือ

๑) การให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์ เป็นวิธีที่เกษตรกรใช้กันมาช้านาน เป็นสปริงเกอร์แบบใบพัดหมุนวน ข้อดีคือ น้ำกระจายตัวไปทั่วแปลงจ่ายปริมาณน้ำได้สูงใช้เวลาสั้นในการให้น้ำสร้างความชุ่มชื้นให้ต้นพริกและแปลงปลูก และยังช่วยไล่แมลงศัตรูพืชได้อีกด้วย ข้อเสียคือ เกิดเชื้อโรคพืชได้ง่ายเนื่องจากความชื้นสูงเสี่ยงการรดน้ำต้นพริกตอนเย็น และในกรณีที่แหล่งน้ำไม่สะอาดมีการปนเปื้อนของสารเคมีจากแหล่งน้ำก็จะมีผลต่อต้นพริก

๒) มินิสปริงเกอร์แบบหัวฉีดฝอย ระบบนี้เหมาะกับการปลูกพริกต้นคู่ในแปลงปลูกเดินท้อ pe ตรงกลางแถวคู่และเปิดจ่ายน้ำผ่านหัวมินิสปริงเกอร์แบบฉีดฝอยรัศมีมีความกว้างของน้ำสามารถควบคุมได้โดยแรงดันจากปั้มน้ำระบบนี้สามารถปล่อยปุ๋ยไปพร้อมกับระบบน้ำได้ ระบบนี้ค่อนข้างจะเป็นที่นิยมเนื่องจากการสร้างความชื้นให้ทั่วหน้าดินและรดใต้ทรงพุ่มเท่านั้น ข้อเสียคือต้องใช้เวลาในการให้น้ำนานการระบบสปริงเกอร์แบบใบพัด และหัวฉีดอุดตันได้ง่ายกว่า ดังนั้นน้ำที่ใช้ต้องผ่านระบบกรองที่ดีพอสมควร ไม่มีเศษใดๆ หรือลูกปลา ลูกกุ้ง เข้ามาในระบบการให้น้ำ

๕. การดูแลรักษา

ในระยะที่ต้นพริกยังเล็กควรมีการกำจัดวัชพืชให้บ่อยครั้ง หากวัชพืชคลุมต้นพริกช่วงระยะการเจริญเติบโต จะทำให้แคะแกรนคุณภาพผลผลิตไม่ดี การกำจัดวัชพืชอาจใช้สารเคมีเท่าที่จำเป็น ขอแนะนำ กรัสม็อกไซนยาฆ่าหญ้าฉีดบริเวณหน้าดินที่มีวัชพืช หรือใช้แรงงานคนถอนหรือหาวัสดุคลุมหน้าดิน เช่น ฟางหรือหญ้าแห้ง หรือแกลบ เป็นต้น

๖. การใส่ปุ๋ย

พริกเป็นพืชที่มีอายุการเก็บผลค่อนข้างยาวนาน ปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นปุ๋ยที่มีธาตุอาหารครบ เช่น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ ในอัตรา ๒๕-๕๐กก.ต่อไร่ ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อเป็นการช่วยเสริมการเจริญเติบโตนอกจากนี้ ควรใส่ปุ๋ยน้ำทางใบบ้าง โดยทำการฉีดพ่นทุกครั้งหลังการเก็บเกี่ยว การใช้ปุ๋ยเคมีจะได้ผลต่อพืชสูงสุดขึ้นอยู่กับสภาพ และคุณสมบัติของดินโดยเฉพาะ pH ความชื้นและระยะการเจริญเติบโตของพืชอีกทั้งปริมาณอินทรีย์วัตถุที่อยู่ในดินซึ่งจะต้องมีอย่างเหมาะสม อย่างเช่น ถ้าดินเป็นกรดต้องใช้ปูนขาว

ช่วยปรับสภาพดินให้มี pH ค่อนข้างเป็นกลาง การใส่ปุ๋ยมูลลงในดินจำเป็นต้องมีความชื้นอย่างเพียงพอ ถ้าไม่เช่นนั้นปุ๋ยเคมีจะไม่ละลาย จะไม่เป็นประโยชน์ต่อพืชเลย บางครั้งอาจใช้วิธีละลายปุ๋ยเคมีด้วยน้ำให้มีความเข้มข้นพอดีปกติ จะใช้ปุ๋ยเคมีประมาณ ๑๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตรแล้วนำไปรดซึ่งจะเป็นการประหยัดปุ๋ยอย่างมาก การใส่ปุ๋ยควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ใส่ครั้งแรกปริมาณครึ่งหนึ่งก่อนปลูกเป็นปุ๋ยรองพื้นพรวนกลบลงในดินโรยปุ๋ยในโตรเจนใส่ข้างต้นพริกห่างจากโคนพริกประมาณ ๒ นิ้ว เมื่ออายุ ๑๐ -๑๔ วัน หลังจากย้ายกล้า ใส่ครั้งที่สองปริมาณอีกครั้งหนึ่งที่เหลือ ใส่โรยข้างแล้วแต่งหน้าด้วยปุ๋ยไนโตรเจนพรวนกลบลงในดิน

๗. การเก็บเกี่ยว

- หลังจากปลูก ๗๐-๗๕ วัน
- เก็บเกี่ยว ๑๕-๑๘ วันครั้ง (๑๐-๑๒ ครั้ง /รุ่น)
- ก่อนเก็บเกี่ยว ๗ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ ช้อนโต๊ะ/ต้น ทำให้ต้นสมบูรณ์แตกยอด ออกดอก
- หลังจากเก็บเกี่ยว ๔-๕ ครั้ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ ช้อนโต๊ะ/ต้น เพื่อเพิ่มผลผลิต
- ฉีดฮอร์โมนหลังการเก็บเกี่ยว แต่ละครั้ง เพื่อให้การแตกยอด ออกดอก ติดผลดี

๘. การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- หลังเก็บเกี่ยวผลพริกหมดรุ่นแล้วให้ใส่ปุ๋ยคอกมูลสัตว์ เช่น มูลไก่ เป็นต้น หรือปุ๋ยเคมีสูตรเดิม

๙. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๑. ไถพรวนดินตากแดดอย่างน้อย ๑๔ วัน ก่อนปลูกพริก
๒. จัดแนวของแถวปลูกพริกไม่ให้ขวางทิศทางลม
๓. เก็บเศษซากพืชทั้งใบหรือผลที่เป็นโรคออกจากแปลงปลูกบ่อยๆ เพื่อไม่ให้มีแหล่งเชื้อโรคแพร่กระจาย

ในแปลงปลูก นำออกมาเผานอกแปลง

๔. ถ้าพบต้นพริกที่แสดงอาการใบหงิกเหลืองประเจี้ยว ใบผิดปกติรูปร่าง แกร็น ให้ถอนทิ้งทันที นำออกมาเผาไฟ เพราะต้นพริกที่แกรนและใบหงิกตั้งแต่ต้นเล็กๆ จะไม่ให้ผลผลิตแต่เป็นแหล่งเชื้อไวรัส แพร่กระจายไปสู่ต้นอื่นๆต่อไป

๕. ใช้ไตรโคเดอร์มาพ่นที่ลำต้น ใบบ่อยๆเพื่อป้องกันโรคทางใบหรือราดโคนต้น หรือผสมไตรโคเดอร์มากับปุ๋ยหมักโรยโคนต้น เพื่อป้องกันโรคทางดิน

๖. พ่นด้วย Ca และ B ในช่วงออกดอกติดผลสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อให้พืชมีเซลล์ที่แข็งแรงจะช่วยให้พืชต้านทานโรคได้ดีขึ้น

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอดอนพุด มีการปลูกพริกสด ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พริกสด			←		△			←		△	→	
	←	▽		→								→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←...→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพริกสดในอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕. ต้นทุนการผลิต

อำเภอดอนพุด มีต้นทุนการผลิตพริกสด โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตพริกสด เป็นเงิน ๖,๕๐๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน ๐ เป็นเงิน ๐ บาท

ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตพริกสด ปี ๒๕๖๗ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
๑. พันธุ์	๒,๒๐๐				
๒. ยาคุมวัชพืช					
- ฮอร์โมน	๓๔๐				
- ยากำจัดโรคพืชและแมลง	๗๓๐				
๓. ปุ๋ย					
- ปุ๋ยเคมี (ก.ก.)	๘๕๐				
๔. ค่าบริการ					
๑ ค่าจ้างเตรียมดิน	๑,๐๐๐				
๒ ค่าจ้างปลูก	๓๐๐				
๓ ค่าจ้างฉีดยา	๓๒๐				
๔ ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	๓๒๐				
๕. ค่าบริหารจัดการอื่น ๆ	๔๔๐				
รวม	๖,๕๐๐				

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

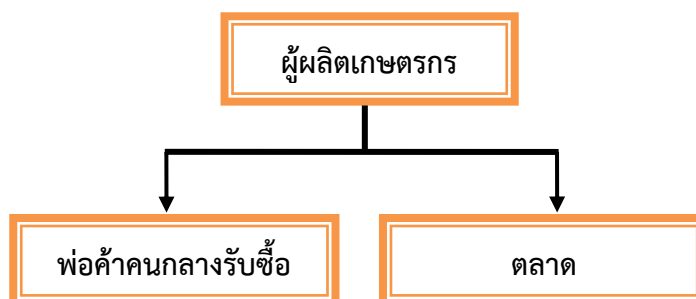
๖. สถานการณ์การตลาด

อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ไม่มีแหล่งโรงงานรับซื้อพริกสด แต่จะเป็นลักษณะของการรวมกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน แล้วมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในพื้นที่ ผลผลิตที่ผลิตได้ในขอบเขตพื้นที่ของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี แบ่งตามการใช้ประโยชน์เป็น

- ใช้บริโภคในครัวเรือน ๐ ตัน
- ใช้ทำพันธุ์ ๐ ตัน
- ส่งขายพ่อค้าคนกลาง ๒๐๔ ตัน

(๑) วิธีการตลาดพริกสด

เกษตรกรผู้ปลูกพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

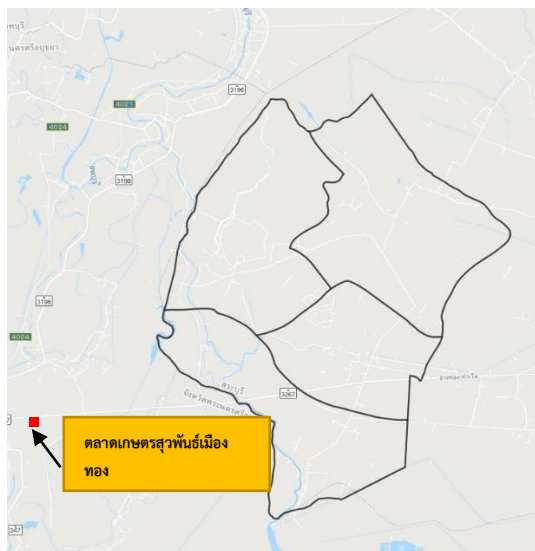
ภาพที่ ๔๗ แสดงวิธีการตลาดพริกสด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอดอนพุท ไม่มีแหล่งรับซื้อพริกสดในพื้นที่ แต่เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับ จังหวัดอ่างทอง จึงสามารถนำไปขายที่ตลาดกลางในจังหวัดอ่างทอง

๑. ตลาดเกษตรสุพรรณเมืองทอง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง
๒. พ่อค้าคนกลางรับซื้อ

ภาพที่ ๔๘ แสดงแหล่งรับซื้อพริกสด อำเภอดอนพุท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๗. เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอดอนพุท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพริกสด จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
- การทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางกัลยา รักชาติ	๖	ดงตะงาว	ดอนพุท	๖๒	พริกสด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว	๑. การระบาดของศัตรูพืช ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓. ต้นทุนการผลิตมีมูลค่าสูงขึ้น ๔. ความเสื่อมโทรมของดิน/ การเผาต่อซัง	๑. สนับสนุนการให้ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และ สนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์ ๒. พัฒนาคุณภาพผลผลิต โดยเก็บเกี่ยวที่อายุเหมาะสม ๓. ลดปริมาณการใช้สารเคมีที่ไม่จำเป็น ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๔. สนับสนุนการให้ความรู้ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การไถกลบตอซัง แทนการเผา	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ขาดการส่งเสริมเกษตรกร รุ่นใหม่ ๒. การรวมกลุ่มของเกษตรกร	๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ยังไม่มี ประสบการณ์มากพอ ๒. ความเข้มแข็งของกลุ่มยังไม่ มากพอ	๑. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการ ผลิตที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติ ที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม ๒. รวมกลุ่มเกษตรกร และจัดตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดการแปรรูปหรือเพิ่ม มูลค่าสินค้า	๑. ขยายข้าวเปลือกแก่โรงสีอย่าง เดียว ๒. ไม่มีมาตรฐาน GAP	๑. รวมกลุ่มผลิตสินค้าแปรรูป หรือปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้น่าสนใจ ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	ทุกตำบล	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอดอนพุด

ตารางที่ ๔๙ : แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. มีระบบชลประทานเหมาะสมกับการทำการเกษตรตลอดปี ๒. มีแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญ ๓. มีพื้นที่ทำนาได้ตลอดปี ๔. มีเครื่องมือการเกษตรที่สำคัญ ๕. มีพอใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ๖. มีแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน ๗. การคมนาคมสะดวก	๑. เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่ม ๒. ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ ๓. ไม่มีการพักดิน ทำให้เกิดโรคและแมลงรบกวนพืชได้ง่าย ๔. เกษตรกรนิยมปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๕. ขาดความเข้าใจเรื่องการใช้สารเคมีและสารชีวภัณฑ์ที่ถูกต้อง
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
๑. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน ๒. มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ๓. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีมาตรฐานการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ (S๓O๑) ๒. ส่งเสริมให้มีการทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าว (S๔O๑๐๓) ๓. สนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร (S๖O๓)	๑. ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์ (W๕O๑) ๒. ปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร (W๒O๑) ๓. ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย เพื่อลดภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น (W๔O๑)
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ๒. ภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลง ฯลฯ ๓. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ๔. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอในฤดูแล้ง	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย (S๑T๒) ๒. ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูทำนา (S๑T๑) ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง (T๔T๔)	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน (W๕T๑) ๒. ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง (W๑T๑)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีมาตรฐานการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
- ๑.๒ ส่งเสริมให้มีการทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ๑.๓ สนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์
- ๒.๒ ปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร
- ๒.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย เพื่อลดภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีมูลค่าเพิ่ม
- ๓.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ
- ๓.๓ ส่งเสริมให้ความรู้ในการในการผลิตปุ๋ยสั่งตัด และการใช้สารชีวภัณฑ์

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- ๔.๒ ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้เกษตรกรมีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน : อบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตข้าวที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบประจำชุมชน จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำและแหล่งเรียนรู้

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : ให้เกษตรกรมีความสามารถในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานการตลาดจากเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จ

๑.๒.๒ Smart Farmer (SF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer)

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้กลุ่มมีการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป

: เพื่อเป็นการกระจายความรู้ไปสู่เกษตรกรแต่ละตำบล

: ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของกลุ่มแม่บ้านหลายๆกลุ่มในอำเภอ

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๑.๒.๔ กลุ่มยุวเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อพัฒนาให้กลุ่มยุวเกษตรกร ความสามารถ ทักษะของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในการดำเนินงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการ วางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงิน และอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๑ การอบรม พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

๑.๒.๕ อาสาสมัครเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอดอนพุด

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงาน และอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของ อกม.

๑.๒.๖ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : มีเป้าหมายที่จะพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถสร้างสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดี การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

๑.๒.๗ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนากลุ่มให้มีการทำการเกษตรแบบครบวงจร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพการผลิตของสมาชิกในกลุ่มแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานกลุ่มแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรแบบครบวงจร

๑.๒.๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครบวงจร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพประธานศูนย์เรียนรู้ และศูนย์เรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ให้พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้

โครงการที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีแปลงสาธิต มีองค์ความรู้ในหลายๆด้าน และน่าสนใจ

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน สร้างการเรียนรู้ และสนับสนุนพันธุ์ปอเทือง
 - กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการไถกลบตอซัง ปลุกพืชบำรุงดิน
 - โครงการที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลุกพืชปุ๋ยสด
 - โครงการที่ ๒ โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน วางแผนการเพาะปลูกในช่วงฤดูกาลผลิต
 - กลยุทธ์ที่ ๑ วางแผนการเพาะปลูกพืชในช่วงที่ฝนขาดช่วง
 - โครงการที่ ๑ การส่งเสริมให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย
 - โครงการที่ ๒ พัฒนาแหล่งน้ำภายในชุมชน (ขุด ลอก)

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘	ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	รวมกลุ่มเพื่อซื้อ	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยข้าว , สนง.กษอ.ดอนพุด
	๒. โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงศัตรูพืชในนาข้าว	เสริมความรู้ให้กับเกษตรกร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้เกษตรกรทุกหมู่	-	-	-	-	-	-
	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	ส่งเสริมให้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีไว้ใช้กับชุมชน	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้เกษตรกร	-	-	-	-	-	-
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด	พัฒนาคนรุ่นใหม่ในการทำการเกษตร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	สนง.กษอ.ดอนพุด
	๒. โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	แปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	-	-	-	-	-	-
	๓. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร	พัฒนาทักษะของสมาชิกกลุ่ม	นักเรียน	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	-	-	-	-	-	-
	๔. โครงการพัฒนาเครือข่ายอกม.	พัฒนาศักยภาพ อกม.	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	-	-	-	-	-	-
	๕. โครงการพัฒนาศักยภาพวสช. ในการผลิตสินค้าชุมชน	พัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม วสช.	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	-	-	-	-	-	-
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	บำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้สนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสด	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดิน สระบุรี
	๒. โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย	ปลูกพืชใช้น้ำน้อยลดภาวะการขาดน้ำ	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	สนับสนุนให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย	-	-	-	-	-	-
	๓. โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	เพื่อส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	สนง.กษอ.ดอนพุด

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. โครงการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	ส่งเสริมอาชีพให้แก่ เกษตรกร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	-	-	-	-	-	-
	๒. โครงการพัฒนาต่อยอด ผลิตภัณฑ์ และสร้าง มูลค่าเพิ่มจากข้าว	เพิ่มมูลค่าสินค้า	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรม/สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์	๒๖,๓๐๐	๒๖,๓๐๐	๒๖,๓๐๐	๒๖,๓๐๐	๒๖,๓๐๐	สนง.กษอ.ดอนพุด , พัฒนาชุมชนอำเภอ ดอนพุด
	๓. โครงการส่งเสริม การตลาดออนไลน์	เพื่อให้เกษตรกรมี ช่องทางการตลาดที่ เพิ่มขึ้น	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	-	-	-	-	-	-
รวม						๑๗๘,๓๐๐	๑๗๘,๓๐๐	๑๗๘,๓๐๐	๑๗๘,๓๐๐	๑๗๘,๓๐๐	

บรรณานุกรม

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๗). แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๕). เขตการใช้ที่ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

แผนที่จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๖-๒๕๗๐). สืบค้นจาก <http://www.novabizz.com/Map/๓๔.htm>

กรมการปกครอง. (๒๕๖). รายงานสถิติจำนวนประชากร. สืบค้นจาก <http://www.dopa.go.th/TH/service.pnp>

กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๕). รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน.

ภาคผนวก

โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลดอนพุท , ไร่หลิว , บ้านหลวง และตำบลดงตะงาว เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว ๒๖,๔๘๓.๕๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๐ - ๘๐๐ กิโลกรัม โดยพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดอยู่ในเขตชลประทานศักยภาพในการผลิตข้าวค่อนข้างมาก เกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาต่อเนื่องโดนประมาณ ๒ ปี ๕ ครั้ง เกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูในอัตราที่สูงต่อความจำเป็น ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด) มีผลให้ไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่ได้รับ อีกทั้งผลผลิตที่ได้รับสารพิษตกค้าง ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และตัวเกษตรกรผลิตข้าวเองด้วย

ดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘ เพื่อส่งเสริม และพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ระบบการผลิต และการบริหารจัดการสินค้าเกษตร โดยสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรด้วยการจัดระบบการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยให้กลุ่มเกษตรกรร่วมกันบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพการลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน

๒. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การเพิ่มผลผลิต การยกระดับคุณภาพข้าวให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอดอนพุท จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ในฤดูนาปี ๒๕๖๘/๗๐ ระหว่างเดือน เมษายน ๒๕๖๘ -ธันวาคม ๒๕๗๐

๕. แผนดำเนินงาน

๑. ประชุมกลุ่มเกษตรกรเพื่อชี้แจงรายละเอียดการดำเนินโครงการ พร้อมรับสมัครเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ

๒. จัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การลดต้นทุนการผลิตข้าว” จำนวน ๑ ครั้ง

๓. ศึกษาดูงานแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ ครั้ง

๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผลในการเข้าร่วมการอบรม

๖. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

๗. ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุท ร่วมกับ เทศบาลตำบลดอนพุท และอบต.ดงตะงาว

๘. งบประมาณเป็นเงิน ๑๒๓,๔๐๐ บาท ดังนี้

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าวัสดุอุปกรณ์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าสัมมนาคุณวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๕. ค่าบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)	

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ทำให้มีเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และจะเป็นต้นแบบในการขยายผลต่อไป
๒. เกิดเครือข่ายในการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) จำนวน ๑ เครือข่าย

โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

การเกษตรกรรมของอำเภอดอนพุดในปัจจุบันนี้มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อีกทั้งการให้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในการลดต้นทุนการผลิตและการรักษาสังแวดล้อม ส่งผลทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

ทรัพยากรดินเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเกษตรกรรม ปัจจุบันดินในอำเภอดอนพุดมีปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในปริมาณน้อย ซึ่งเป็นอินทรีย์วัตถุเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยพืชสดให้มีสมบัติทางเคมี กายภาพ ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช
๒. เพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ในเรื่องเทคนิคการปรังดิน
๓. เพื่อสร้างทางเลือกให้สามารถนำไปเป็นอาชีพหรือลดต้นทุนการผลิตได้

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรในอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔ ตำบล ๆ ละ ๒๕ คน รวม ๑๐๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มต้นเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๙ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๗๐

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ร่วมกับ เทศบาลตำบลดอนพุด อบต.ดงตะงาว

๗. ผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงแก่เกษตรกร พร้อมทั้งรับสมัครเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการฯ
๒. พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ เกษตรกรในตำบลดอนพุด, ตำบลไผ่หลิว, ตำบลบ้านหลวง และตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
๓. จัดตั้งกลุ่มทำน้าหมักชีวภาพ
๔. จัดทำแปลงสาธิตปลูกถั่วเหลือง

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. สนับสนุนกากน้ำตาล ๑๐๐ รายๆละ ๒๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๔. สนับสนุนถังพลาสติกมีฝาปิดลิ้น ๑๐๐ รายๆละ ๑ ใบ ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)	

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ปรับโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น
๒. สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
๓. ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจากธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้น

โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรต้นแบบเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเกษตร เพราะเป็นต้นแบบ เป็นแบบอย่างในการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีแบบอย่างในการพัฒนา ให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และสามารถพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ด้านการเกษตรต่อไปได้

อำเภอดอนพุด จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุดขึ้น เพื่อดำเนินการการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรของเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒๕ ราย ให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นเกษตรกรต้นแบบ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในทุกด้านๆ รอบรู้เรื่อง การเกษตร สามารถให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบของอำเภอดอนพุด
๒. เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรทั่วไปได้
๓. เกิดการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายในการปฏิบัติงานของเกษตรกรต้นแบบ

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

เกษตรกร จำนวน ๒๕ ราย

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติร่วมกัน จำนวน ๒ ครั้ง โดยเน้นองค์ความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร
๒. ศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ
๓. ติดตามประเมินผล

สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด ร่วมกับเทศบาลตำบลดอนพุด และ อบต.ตำบลดงตะงาว

งบประมาณ

รายละเอียด งบประมาณการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอนพุด มีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑. อบรมเชิงปฏิบัติการ

๑.๑ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๕ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๑ ครั้ง
เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท

๑.๒ ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๕ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑ ครั้ง
เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๑.๓ ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๒. ศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ วัน

๒.๑ ค่าจ้างเหมารถตู้ในการศึกษาดูงาน จำนวน ๒ คันๆ ละ ๔,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท

๒.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๕ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท
เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท

๒.๓ ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๕ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๕๐ บาท จำนวน ๑ ครั้ง
เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท

๓. ค่าบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๕,๐๐๐ บาท (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นเกษตรกรต้นแบบได้
๒. เกิดแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรจากการปฏิบัติจริงของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
๓. เกษตรกรต้นแบบสามารถขยายผลไปยังเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียงได้

โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุม และเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบดำเนินการควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอตอนพุด จึงได้จัดทำโครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เพื่อเป็นการสร้างการตระหนักรู้ร่วมกัน ในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเผาในพื้นที่การเกษตร นอกจากจะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศแล้ว ยังทำให้เกิดสภาวะดินเสื่อมโทรม ทำลายอินทรีย์วัตถุในดิน เพื่อหาแนวทางแก้ไข และป้องกัน เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการสร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรจากการที่ไม่เผาตอซัง นำมาอัดเป็นฟางก้อน เพื่อจำหน่าย เป็นพลังงานทดแทน หรือใช้ในภาคการเกษตร และเศษตอซังที่เหลือไถกลบเป็นอินทรีย์วัตถุในดินต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร
๒. เพื่อให้สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวหนองโดน
๓. ลดการทำลายมลพิษทางอากาศ และรักษาสภาพแวดล้อมทางดิน

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

เกษตรกรอำเภอตอนพุด จำนวน ๑๐๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ – พฤษภาคม ๒๕๖๔

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
๒. กิจกรรมสาธิตการอัดฟางเพื่อลดการหยุดเผาในพื้นที่
๓. ติดตามประเมินผล

สถานที่ดำเนินการ

แปลงเกษตรกรในพื้นที่อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอตอนพุด ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี

งบประมาณ

รายละเอียด งบประมาณการดำเนินงานโครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าจ้างเหมาตกแต่งเวทีและสถานที่ในการดำเนินงาน	เป็นเงิน ๕,๙๐๐ บาท
๔. ค่าสมนาคุณวิทยากร (คณะ) จำนวน ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๒ ราย	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๒,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสองพันบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เชื้อวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มจากการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๒. พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ในพื้นที่เกษตรลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

โครงการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าว

หลักการและเหตุผล

ตามที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ต้องการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด “ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการสร้างรายได้ภาคการเกษตรโดยใช้หลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เพื่อสร้างชีวิตของคนไทยให้มีเกียรติ มีเงินเดือนและค่าแรงขั้นต่ำที่เป็นธรรม สอดคล้องและเพียงพอต่อปัจจัยด้านการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี เต็มไปพร้อมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

ความสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ส่งเสริมให้ชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ ใช้องค์ความรู้สมัยใหม่มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทุน ที่มีอยู่ เช่น ที่ดิน ผลิตผลทางการเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อผลิตเป็นสินค้าและบริการที่ตอบสนองกับความต้องการของตลาด ปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียน ในจังหวัดสระบุรี จำนวน ๕๑๑ แห่ง และมีสมาชิกรวมกัน ๘,๒๔๓ ราย มีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่ประกอบกิจการด้านการผลิตพืช การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร และการผลิตปศุสัตว์ ด้านความเข้มแข็งของกิจการพบว่า มีผลประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ ๓๗.๔๐ ปานกลาง ร้อยละ ๕๒.๐๓ และระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ ๑๐.๕๗ (ข้อมูลวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗)

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร นอกจากดำเนินงานในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และดำเนินการด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน แล้วนั้น ยังมีหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ภายใต้ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตรและที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการในการดำเนินงาน ได้แก่ ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนากิจการเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบกิจการ พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรโดยแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อชักนำให้ผู้บริโภคหรือตลาดไปสู่วิสาหกิจชุมชน รวมถึงกระบวนการสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานตามโครงการจะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนากิจการได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตรและทรัพยากรในชุมชน ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง และเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น เป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าว
๒. เพื่อให้สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอตอนพุด

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

วิธีการดำเนินงาน

๑. อบรมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตร และ Workshop การสร้างแบรนด์ และการออกแบบผลผลิตภัณฑ์เบื้องต้น
๒. สนับสนุนบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้า

๓. ติดตามประเมินผล

สถานที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง ตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด

งบประมาณ

รายละเอียด งบประมาณการดำเนินงานโครงการต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าว มีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๓. ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. สนับสนุนบรรจุภัณฑ์ (สร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าว)	เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๖,๓๐๐ บาท (สองหมื่นหกพันสามร้อยบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สมาชิกเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะสามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับครัวเรือน และกลุ่มได้
๒. เกิดการสร้างแบรนด์ และผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๓. กระตุ้นการปลูกข้าวปลอดภัย เพื่อบริโภคเองในครัวเรือน และเพื่อจำหน่ายให้กับผู้บริโภค